

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

ORTAOKUL
GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET
DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ
2026

İÇİNDEKİLER

1. ORTAOKUL GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.2.1. Kavramsal Beceriler ve Eğilimler	6
1.2.2. Programlar Arası Bileşenler	6
1.2.3. İçerik Çerçevesi	7
1.2.4. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	8
1.2.5. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	8
1.2.6. Farklılaştırma	9
1.3. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TEMA, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10
1.4. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	12
1.5. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	13
2. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI DÜZEYLERE AİT TEMALAR	15
2.1. I. DÜZEY	15
2.2. II. DÜZEY	33

1. ORTAOKUL GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni esas alınarak hazırlanmıştır. Türk eğitim sistemi, bireylerin tüm yönleriyle gelişimini amaçlar ve bütüncül bir eğitim yaklaşımını temel alır. Bu hedef ve yaklaşımla geliştirilen “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” ile kavramsal beceriler, alan becerileri, eğilimler ile sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri bir bütün olarak ele alınarak bireylerin çok yönlü gelişimini etkili bir şekilde desteklemek amaçlanmıştır.

Dünyaya geldiği andan itibaren çevreyle etkileşime giren birey bu etkileşim sonucu çeşitli tutum, davranış ve değerler edinerek sosyalleşir. Bireyin görgü kurallarına uygun ve nezaketli davranması ile toplumsal huzur ortamı arasında sıkı bir ilişki vardır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde vurgulanan içsel ahenge sahip huzurlu insan, huzurlu aileyi ve huzurlu toplumu oluşturur.

Toplumsal huzurun sağlanması, toplum tarafından kabul edilen ve kaynağını değerler, ahlak, kültür gibi farklı olgulardan alan davranışların edinilmesi ile mümkündür. Sosyal bir varlık olan insanın tutum ve davranışlarında zarafet, nezaket ve görgü kurallarını gözetmesi, bireysel ve toplumsal sağlığın korunması açısından büyük önem taşır.

Görgü kuralları ve nezaket öğretimi öncelikle ailede başlayan bir süreçtir. Çocuklar bu davranışlara ilişkin ilk deneyimlerini aile ortamında kazanmakla birlikte, okul, akran grupları ve içinde yaşadıkları sosyal çevrede gözlem, etkileşim ve uygulamalar yoluyla bu becerileri geliştirmeye ve pekiştirmeye devam ederler. Bu nedenle görgü kuralları ve nezaket öğretimi; aile, okul ve toplumun iş birliği içinde desteklediği sürekli bir öğrenme süreci olarak ele alınmalıdır. Ancak toplum ve aile yapısının dönüşümü, aile üyelerinin iş hayatına dair artan sorumlulukları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin yetkin ve erdemli insan profiline ulaşmayı amaçlaması, “görgü kuralları ve nezaketin” bir disiplin olarak ele alınmasını ve beraberinde görgü kuralları ve nezaket ile ilgili bir öğretim programının hazırlanmasını gerekli kılmıştır.

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı, Türk kültürü ve toplumsal gelişmeler göz önünde bulundurularak görgü ve nezaket kurallarının geniş bir bakış açısıyla ele alınmasını sağlayacak biçimde uygulamaya dönük hazırlanmıştır. Bu programla; millî ve manevi değerleri özümseyen, tutum ve davranışlarını bu değerler doğrultusunda şekillendiren, insanlar arasında sevgi, saygı ve toplumsal huzurun oluşmasına katkı sağlayan, insan ilişkilerini düzenleyen görgü ve nezaket kurallarını hayatına uygulayan ve bu değerleri gelecek nesillere aktararak kültürel sürekliliğe katkıda bulunan bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı’nın temel öğelerinden biri de toplumsal hayat için vazgeçilmez olarak ifade edilebilecek değerlerdir. Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı doğası gereği değerler eğitiminin ele alındığı bir yapıya sahiptir. Bu minvalde Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi’nde yer alan değerler, öğrenme yaşantıları sürecinde ele alınmıştır. Öğretim programında sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve değerler gibi programlar arası bileşenler öğrenme-öğretme uygulamaları ile ilişkilendirilerek verilmiştir. Tüm bu süreçle görgü kuralları ve nezaket dersinin bütüncül, dikkat çekici, anlaşılır ve günlük hayat ile bağlantılı bir biçimde öğretilmesi amaçlanmıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- Etkili iletişim becerilerine sahip olmaları ve toplumsal birliğin sürdürülmesine yönelik olumlu iletişim becerileri geliştirmeleri,
- Türk tarihini, kültürünü, millî ve manevi değerlerini bilmeleri ve bunları içselleştirmeleri; ortak kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusunda sorumluluk bilinci taşımaları,
- Kişisel yaşamlarında öz bakımın görgü kuralları ve nezaketle ilişkisini çözümlemeleri,
- Aile içinde görgü kuralları ve nezakete uygun davranış sergilemeleri,

- Toplumsal açıdan görgü kuralları ve nezaketin yeri ve önemini fark etmeleri,
- Toplum içinde görgü kuralları ve nezaketin gereklerine uygun davranmaları,
- Ortak alanlarda görgü kuralları ve nezaketin önemini yorumlayabilmeleri ve sorumluluk almaları,
- Dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük hayata etkilerini yorumlamaları,
- Sürdürülebilir bir yaşam için doğal kaynakların kullanımı ve çevrenin korunmasında görgü kuralları ve nezaketin yerini sorgulamaları,
- Farklı kültürlerdeki görgü kuralları ve nezakete ilişkin bilgi toplamaları; bu kuralları anlamaları ve kültürel farklılıkları fark etmeleri amaçlanmaktadır.

1.2. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı ile bireylerin, beşerî ilişkileri ve toplumsal uyumu güçlü, hak ve sorumluluklara duyarlı olmaları beklenmektedir. Bu doğrultuda öğretim programının uygulanma sürecinde şu hususlara dikkat edilmelidir:

- a) Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni temel alınarak yapılandırılmıştır. Bu ortak metin dikkate alınarak derslerin tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması ve materyallerin hazırlanması gerekmektedir. Bütün eğitim öğretim faaliyetleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nde yer alan öğrenci profiline ulaşılmasını sağlayacak biçimde planlanmalı ve yürütülmelidir.
- b) Öğretim programında yer alan ön değerlendirme ve köprü kurma bölümleri Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin yapısı gereği esnek ifadelerle sunulmuştur. Ancak temel kabuller kesinlik içeren bir yapıdadır. Hazırlanacak tüm materyallerde ön değerlendirme ve köprü kurma kısımlarının gerçekleştirilmesi / uygulanması / yapılandırılması gerekir.
- c) Özellikle tutum ve davranışlara yönelik öğrenme çıktıları yer aldığından öğrencilere görgü kuralları ve nezaket konularında örnek olunmalıdır.
- ç) Öğrenme çıktılarını, öğrencilerin yaşantıları yoluyla edinmesi esas olduğundan öğrenme sürecinde araştırma, sorgulama, örnek olay, drama, problem çözme ve proje geliştirme gibi öğrenen merkezli yaklaşımlar kullanılmalıdır.
- d) Öğrenme-öğretme yaşantıları; günlük yaşama uygun, uygulamalı şekilde yapılandırılmalıdır.
- e) Öğrencilerin ruh ve beden bütünlüğü dikkate alınarak içerik ve yöntemler belirlenir. Düzeye uygun etkinliklerle öğrencinin düşünme ve sorgulama becerileri desteklenir.
- f) Ders içeriği; öğrencilerin kültürel mirasını tanıması, yaşadığı toplumun değerlerini öğrenmesi, kendi yaşantılarına yansıtması ve bunlara saygı göstermesi üzerine inşa edilir.
- g) Görgü kuralları ve nezaket; millî ve manevî değerler çerçevesinde bütüncül bir anlayışla ele alınır; evrensel değerler ise bu süreci tamamlayıcı bir boyut olarak destekler.
- ğ) Öğrencilerin kendi yaşantıları üzerinde düşünmeleri, öz disiplin ve iç motivasyon geliştirmeleri desteklenir.
- h) Her bir tema için ayrılan süre ve temaların işleniş sırası programda belirlenmiştir. Bununla birlikte dersi veren öğretmen tarafından öğrenci düzeyi ve öğrenme ortamlarına uygun planlama yapılabilir.
- ı) Farklılaştırma kapsamında zenginleştirme ve destekleme bölümünde yer verilen uygulamalara ders kitaplarında yer verilmemektedir.
- i) Ders işleniş planlanırken bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanılmalıdır. Bu araçlar kullanılırken erişilebilirlik, bütünlük ve gizlilik ilkeleri göz önünde bulundurulmalı; öğrenme-öğretme yaşantıları bu ilkeler doğrultusunda planlanmalıdır. Genel ağın güvenli kullanımı için gerekli tedbirler alınmalıdır. Öğrencilerin de bu hususta bilgilendirilmesi ve uyarılması esastır.
- j) Öğretim Programı Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi I. Düzey (GKN.1.) ve Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi II. Düzey şeklinde oluşturulmuştur. Öğrencilerin GKN.2. düzeyini alabilmesi için GKN.1. düzeyini alması ön koşuldur.

- k) Öğrenme-öğretme uygulamaları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde belirtilen esneklik özelliği göz önüne alınarak düzenlenmiştir.
- l) Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerini içeren programlar arası bileşenler öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Öğretim programında yer alan sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık becerileri ve eğilimler notla değerlendirilmemeli ancak uygun ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile öğrencilerin bu alanlardaki gelişimleri takip edilmelidir.
- m) Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilmelidir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında süreç değerlendirme esas alınmalıdır.
- n) Programın her temasında en az bir performans görevine yer verilmiştir ve bu performans görevlerinin çoğu sınıfta gerçekleştirilecektir. Programdaki performans görevleri örnek niteliğindedir. Temanın öğrenme çıktılarını kapsayan, öğrendiğini yaşantıya dönüştürmesini sağlayacak farklı performans ve ürün odaklı görevler de verilebilir.
- o) "Görgü Kuralları ve Nezaket" dersinin içerik ve temaları, 1 ve 2 ders saati seçeneklerine göre yapılandırılmıştır. Bir ders saati seçildiği durumda hangi öğrenme çıktılarının kullanılacağı "1.3. Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı Tema, Öğrenme Çıktıları Sayısı ve Süre Tablosu" başlığı altında belirtilmiştir.
- ö) Öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrencilerin farklı deneyimler kazanabilmeleri için okul dışındaki öğrenme ortamlarından da yararlanılması önemlidir. Bu doğrultuda gerekli durumlarda Okul Dışı Öğrenme Platformu'na yönlendirmeler yapılabilir. Okul çevresi, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, müzeler, üniversiteler, kültür merkezleri, gönüllü kuruluşlar ve dijital platformlar; öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirebilecek farklı öğrenme alanları olarak değerlendirilebilir.

1.2.1. Kavramsal Beceriler ve Eğilimler

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı kavramsal becerilerle ve bu becerilerin öncüsü niteliğindeki eğilimler esas alınarak hazırlanmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli doğrultusunda hazırlanan Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı kavramsal beceriler üzerine yapılandırılmıştır.

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı'nın temel unsurları olan öğrenme-öğretme yaşantıları ile ölçme ve değerlendirme faaliyetleri başta olmak üzere her türlü hedef ve süreç; kavramsal beceriler ve eğilimlerin bir bütün olarak değerlendirildiği bir anlayışla oluşturulmuştur.

1.2.2. Programlar Arası Bileşenler

Programlar arası bileşenler öğrenme-öğretme yaşantıları ile doğrudan ilişkilendirilerek bunların eğitim-öğretimin etkin ve ayrılmaz bir unsuru hâline gelmesi sağlanmıştır. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; duygularını yönetmek, empati kurmak, destekleyici ilişkiler kurmak ve sağlıklı bir benlik geliştirmek için gerekli bilgi, beceri ve eğilimler bütünü ifade etmektedir.

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı'nın temelinde bireye duygusal farkındalık, empati kurma becerisi, toplumsal ilişkilerde sorumluluk bilinci kazandırılması hedeflenmektedir.

İçerikte öğrencilerin duygu ve düşüncelerini uygun biçimde ifade etmeleri, başkalarının duygularını anlayabilmeleri ve sağlıklı ilişkiler kurabilmelerini sağlayan bir yapı oluşturulmuştur.

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı ile insanlar arasında karşılıklı sevgi, saygı ve toplumsal huzurun sağlanması amacıyla insan ilişkilerini düzenleyen kuralları hayatına uygulayan, görgü kuralları ve nezaketi gelecek nesillere de aktararak kültür aracılığı yapacak bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Program aynı zamanda okuryazarlık becerileri kapsamında öğrencilerin uygun kelime ve kavramlarla görgü kuralları ve nezakete dair düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlamayı amaçlar. Görgü kurallarına ve nezakete ilişkin kaynak okuma, tartışma, yorumlama ve grup çalışmalarıyla bu beceriler desteklenir.

Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi kapsamında temel insani değerlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansıtacak şekilde içselleştirmesi hedeflenmiştir. Öğrenciler, bu değerleri günlük yaşamlarında uygulayarak bireysel ve toplumsal düzeyde görgü kuralları ve nezakete uygun bir duruş geliştirir.

Bu doğrultuda Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı'nda yer alan sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri bütünlük ve etkin bir şekilde ele alınmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında ise bunların öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağına yönelik örnekler sunulmuştur.

1.2.3. İçerik Çerçevesi

Program, öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak tematik bir yapı üzerine inşa edilmiştir. Her tema altında öğrencilerin gözlemleyerek, uygulayarak ve tartışarak öğrenebileceği içeriklere yer verilmiştir.

GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ I. DÜZEY

1.Tema : Görgü Kuralları ve Nezaketin Gücü

"Görgü Kuralları ve Nezaketin Gücü" temasında görgü kuralları ve nezaketin temel kavramlarına, kaynaklarına yer vermenin yanında birlikte yaşama kültüründe görgü kuralları ve nezaketin yerine de değinilmiştir.

2. Tema: Erdemli İnsandan Huzurlu Aileye

"Erdemli İnsandan Huzurlu Aileye" temasında öğrencilerin öz bakım alışkanlıklarının görgü kuralları ve nezaketle olan ilişkisini kavramaları, bireysel temizliğin ve öz bakımlı olmanın hem kendilerine hem çevrelerine karşı da bir saygı göstergesi olduğunu fark etmeleri, aile içinde sorumluluk paylaşımı ve saygı temelli davranışların nasıl bir huzur ortamı oluşturduğuna değinilmiştir.

3. Tema: Nazik Öğrenciden Mutlu Okula

"Nazik Öğrenciden Mutlu Okula" temasında okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranışlara, okul kaynaklarını verimli kullanmaya, temizlik ve tasarruf kültürüne değinilmiştir.

4. Tema: Bir Arada Yaşamanın İncelikleri

"Bir Arada Yaşamanın İncelikleri" temasında toplumsal yaşamda ortak olanlarda görgü kuralları ve nezaketin önemine, millî ve manevi değerlerin görgü kuralları ve nezaketle ilişkisine değinilmiştir.

GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ II. DÜZEY

1. Tema: Görgü Kuralları ve Nezaketin İnsani İlişkilerdeki Rolü

"Görgü Kuralları ve Nezaketin İnsani İlişkilerdeki Rolü" temasında görgü kuralları ve nezaketin insani ilişkilerdeki rolüne ve haklarını savunurken görgü kuralları ve nezakete uygun davranışlar sergilemenin günlük hayata etkilerine değinilmiştir.

2. Tema: Doğaya Saygı Yaşama Nezaket

"Doğaya Saygı Yaşama Nezaket" temasında doğanın ortak kullanımında görgü kuralları ve nezaketin önemine ve çevre bilincinin oluşmasında görgü kuralları ve nezaketin rolüne değinilmiştir.

3. Tema: Dijital Dünyada Görgü Kuralları ve Nezaket

"Dijital Dünyada Görgü Kuralları ve Nezaket" temasında dijital ortamlarda kişisel bilgilerin gizliliğine, dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük hayata etkilerine değinilmiştir.

4. Tema: Kültürden Kültüre Görgü Kuralları ve Nezaket

"Kültürden Kültüre Görgü Kuralları Ve Nezaket" temasında farklı kültürlerle ait görgü kuralları ve nezakete, farklı kültürlerde nezaket ve görgü kurallarına uygun davranmanın hayata etkisine değinilmiştir.

1.2.4. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme kanıtları bölümünde ölçme amacı ile öğrenme çıktılarına yönelik ölçme ve değerlendirmede kullanılacak araç ve yöntemlere yer verilmiştir. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme yaşantılarının etkin şekilde anlaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenci gelişiminin takip edilmesi ve kullanılan öğretim yaklaşımlarının belirlenmesine rehberlik edecek şekilde tasarlanmıştır.

Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır. Bu nedenle öğrenci performansının belirlenmesi için çeşitli ölçme araç ve yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıt ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda görgü kuralları ve nezaket dersiyle ilgili ölçme ve değerlendirme süreçleri tasarlanırken aşağıdaki hususlar dikkate alınmıştır:

- Öğretim programında öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirilebileceği, öğrenciyi motive edecek, öğrenme-öğretme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların öğretim programının tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir. Öğrencinin öğrenme sürecini takip edecek şekilde ölçme ve değerlendirme uygulamalarına öğretim programında yer verilmiştir.
- Öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirmede kullanılacak araç ve yöntemler tüm öğrenme-öğretme yaşantılarında kullanılabilecek, aynı zamanda öğretmen rehberliğinde ve öğrencilerin etkin katılımıyla gerçekleştirilebilecek şekilde tasarlanmıştır. Öğretim programında sunulan ölçme ve değerlendirmede kullanılan araç ve yöntemler örnek niteliğindedir. Bu bağlamda öğretmenler, ölçme amacı ve öğrenme çıktılarına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanabilirler.
- Öğretim programında her temadaki en az bir öğrenme çıktısının ölçme ve değerlendirmeye yönelik performans görevi olarak verilmesi esas alınmıştır. Performans görevi; gözlem formu, ürün değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı, grup değerlendirme formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.
- Öğretim programında ölçme ve değerlendirmede kullanılan araç ve yöntemler uygulanırken dijital imkânlardan yararlanılmıştır. Bu bağlamda bilgi görseli (infografik), broşür, poster, afiş gibi araçların yanı sıra sanal pano, sunum gibi dijital uygulamaların kullanılmasına yer verilmiştir.
- Öğretim programında ölçme ve değerlendirme araçlarının çeşitliliğine önem verilerek bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öte yandan öğretmenlerin öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenme-öğretme uygulamaları doğrultusunda kendi yaklaşımlarını belirlemelerine olanak sağlanmıştır. Bu doğrultuda açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorular, çalışma yaprağı, yapılandırılmış grid, kavram haritası, zihin haritası, yansıtma metni, Venn diyagramı, öğrenme günlüğü, tartışma, çoktan seçmeli sorular, eşleştirme soruları, görsel ve metin analizi, 3-2-1 çıkış kartları, bilgi görseli, bülten panosu, portfolyo, gösteri (demonstrasyon), afiş gibi araçların yanı sıra proje, araştırma görevi, gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı kullanılmıştır. Buna ek olarak öz, akran ve grup değerlendirme formları aracılığıyla öğrencilerin de değerlendirme sürecine etkin katılımı esas alınmıştır.

1.2.5. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

Öğrenme-öğretme yaşantıları sürecinde öğrenme-öğretme uygulamaları kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, değerler ve eğilimler gibi temel bileşenlerin içerik öğeleriyle bütünleştirilerek öğrenme deneyim ve etkinliklerine dönüştürüldüğü bölümdür.

Programda temel kabuller, öğrencilerin önceki öğrenmeleri göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Öğrenme-öğretme yaşantıları uygulanırken ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temel kabullerde yer alan bilgi ve becerilere sahip olma durumlarının kontrol edilmesi, gerekli durumlarda temel kabullere ilişkin öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması beklenmektedir.

Ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin önceki öğrenmelerini ortaya çıkaracak bilgi, beceri, ilgi ve ihtiyaçları belirlemek; öğrenme-öğretme yaşantılarını planlamak amaçlanmaktadır.

Köprü kurma süreci; öğrencilerin önceki öğrenmeleri ile yeni öğrenmeleri arasında benzerliklerden, somut örneklerden, akran iş birliğinden yararlanılarak anlamlı bağlantılar kurmalarını sağlamaya yönelik olarak planlanmıştır. Bu süreç; öğrencilere öğrenme süreçlerini anlamlandırmak, mevcut bilgi ve deneyimlerini kullanmak için fırsatlar sunacak şekilde tasarlanmıştır.

Öğrenme çıktıları, eğilimler ve programlar arası bileşenler dikkate alınarak öğrenme-öğretme yaşantıları oluşturulmuştur. Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilere bağımsız öğrenme ve öz düzenleme becerilerini kazandırmayı amaçlayan ve öğrencilerin iş birliği içinde çalışmalarına olanak sağlayan çeşitli öğretim stratejileri, yöntemleri ve teknikleri kullanılmalıdır. Öğrenme-öğretme yaşantılarında MEB onaylı yazılı ya da görsel kaynaklara ve EBA' daki içeriklere yer verilmelidir.

Öğrenme-öğretme yaşantıları, öğrencilerin çevreleriyle etkileşim kurarak farklı deneyimler kazanmalarını destekleyecek biçimde planlanmıştır. Bu doğrultuda sınıf, okul kütüphanesi, laboratuvar, beceri atölyesi ve okul bahçesi gibi okul içi ortamların yanında; müze, kütüphane, millî park, kültür merkezi, bilim ve sanat merkezi, tarihî ve doğal alanlar ile çeşitli kurum ve kuruluşlar gibi okul dışı öğrenme ortamlarından da yararlanılması önem taşımaktadır. Bu ortamlar, öğrencilerin bilgiyi günlük yaşamla ilişkilendirerek daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirmelerine katkı sağlar.

Programda, öğrencilerin günlük yaşamla bağ kurabilecekleri aktif öğrenme yöntemleri ön plandadır. Öğretmen; öğrenme ortamını rehberlik eden, model olan ve öğrencilerin sosyal gelişimini destekleyen bir kolaylaştırıcı rolünde yürütür. Öğrenme süreci bireysel farklılıklar gözetilerek tasarlanır.

1.2.6. Farklılaştırma

Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından hazır bulunuşluk düzeyi, öğrenme hızı ve öğrenme profillerine göre gruplandırma yapılarak; içerik, süreç, öğrenme ortamı ve ürün boyutlarında uyarlamalar geliştirilerek; esnek öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak; süreç içinde sürekli, geliştirici (biçimlendirici) değerlendirmelerle izlenip gerekli düzenlemeler yapılarak planlanır ve yürütülür. Bu süreçte öğretmenin MEB (T.C.Millî Eğitim Bakanlığı) onaylı dijital ve basılı materyallerden, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) içeriklerinden faydalanması esastır. Programda farklılaştırma süreci zenginleştirme ve destekleme uygulamaları temelinde yapılandırılmıştır.

Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrenciler için tasarlanmış bir stratejidir. Zenginleştirme etkinlikleri kapsamında öğrencilerin kendi özgün fikir ve ürünlerini ortaya çıkarmalarını teşvik edecek etkinlikler yapılabilir. Öğrenciler kendi ürünlerini geliştirmeleri bağlamında senaryo yazma, örnek olay inceleme, video sunumu, kısa film hazırlama, röportaj, araştırma görevi gibi etkinliklerle desteklenebilir.

Destekleme; akranlarından daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki uyarlamaları kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Bu bağlamda gözlem yapma, canlandırma, oyunlaştırma, bireysel öğrenci çalışmaları gibi etkinliklerle desteklenebilir. Bu kapsamda öğretmenler, öğrencilerin öğrenme stil ve profilleri bağlamında farklı yöntem ve teknikler kullanabilir.

1.3. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMA, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ I. DÜZEY (1 DERS SAATİ)				
No.	Tema Adı	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKETİN GÜCÜ	2	10	28
2.	ERDEMLİ İNSANDAN HUZURLU AİLEYE	1	7	19
3.	NAZİK ÖĞRENCİDEN MUTLU OKULA	1	9	25
4.	BİR ARADA YAŞAMANIN İNCELİKLERİ	1	8	22
Okul Temelli Planlama*		-	2	6
Toplam		5	36	100

GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ I. DÜZEY (2 DERS SAATİ)				
No.	Tema Adı	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKETİN GÜCÜ	3	20	28
2.	ERDEMLİ İNSANDAN HUZURLU AİLEYE	2	14	19
3.	NAZİK ÖĞRENCİDEN MUTLU OKULA	2	18	25
4.	BİR ARADA YAŞAMANIN İNCELİKLERİ	2	16	22
Okul Temelli Planlama*		-	4	6
Toplam		9	72	100

GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ II. DÜZEY (1 DERS SAATİ)				
No.	Tema Adı	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKETİN İNSANİ İLİŞKİLERDEKİ ROLÜ	1	4	11
2.	DOĞAYA SAYGI YAŞAMA NEZAKET	1	10	28
3.	DİJİTAL DÜNYADA GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET	1	12	33
4.	KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET	1	8	22
Okul Temelli Planlama*		-	2	6
Toplam		4	36	100

GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ II. DÜZEY (2 DERS SAATİ)				
No.	Tema Adı	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKETİN İNSANİ İLİŞKİLERDEKİ ROLÜ	2	8	11
2.	DOĞAYA SAYGI YAŞAMA NEZAKET	2	22	31
3.	DİJİTAL DÜNYADA GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET	2	22	31
4.	KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET	2	16	22
Okul Temelli Planlama*		-	4	5
Toplam		8	72	100

*Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma ve gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı, Düzey I'de ve Düzey II'de bir ders saati uygulanabilecek şekilde düzenlenmiştir. Aşağıdaki tabloda düzey ve ders saatine göre öğrenme çıktıları verilmiştir:

DÜZEY	TEMALAR			
	Görgü Kuralları ve Nezaketin Gücü	Erdemli İnsandan Huzurlu Aileye	Nazik Öğrenciden Mutlu Okula	Bir Arada Yaşamanın İncelikleri
DÜZEY-I (1 DERS SAATİ)	GKN.1.1.1 GKN.1.1.3	GKN.1.2.2	GKN.1.3.1	GKN.1.4.2
DÜZEY-I (2 DERS SAATİ)	GKN.1.1.1 GKN.1.1.2 GKN.1.1.3	GKN.1.2.1 GKN.1.2.2	GKN.1.3.1 GKN.1.3.2	GKN.1.4.1 GKN.1.4.2

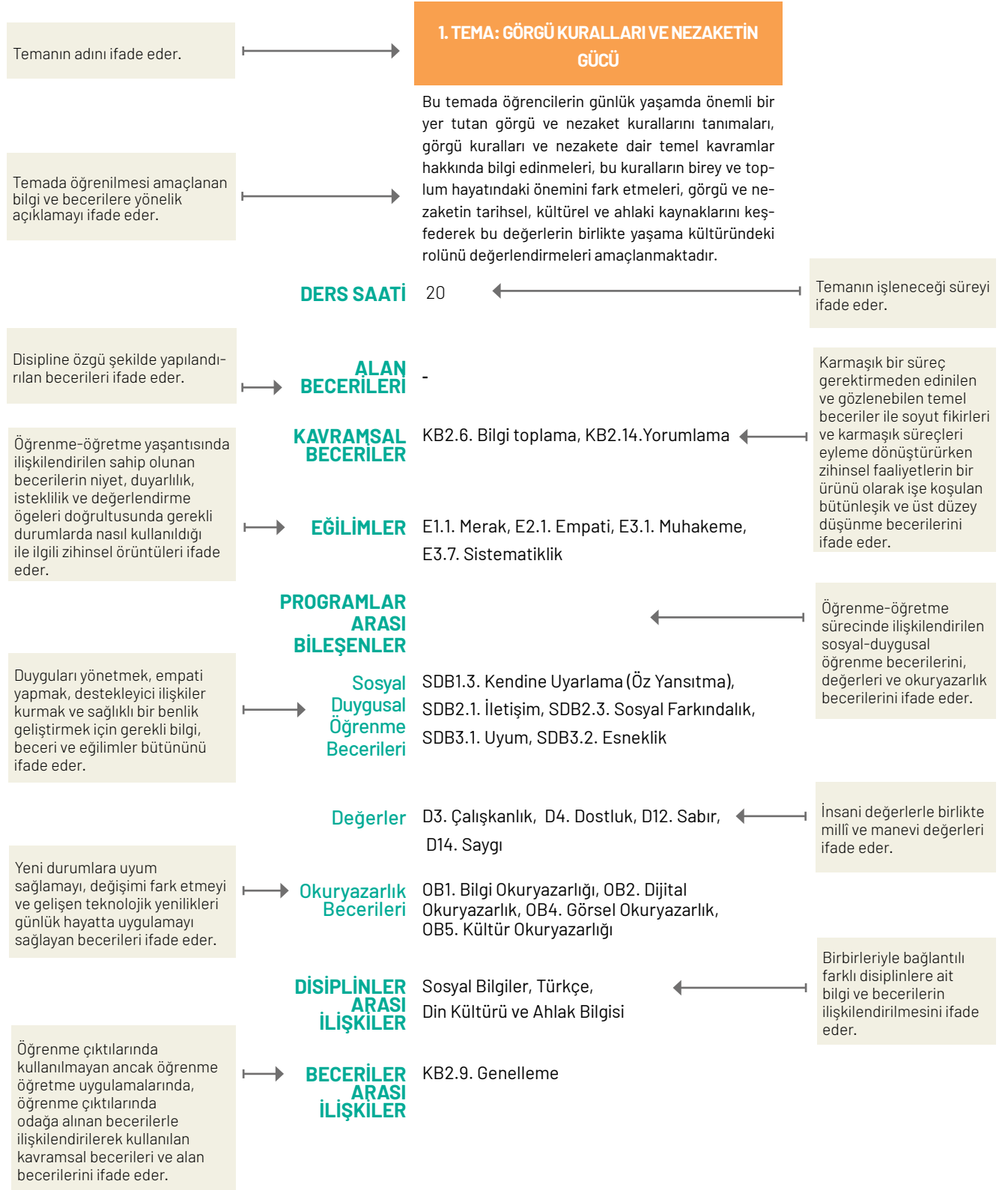
DÜZEY	TEMALAR			
	Görgü Kuralları ve Nezaketin İnsani İlişkilerdeki Rolü	Doğaya Saygı Yaşama Nezaket	Dijital Dünyada Görgü Kuralları ve Nezaket	Kültürden Kültüre Görgü Kuralları ve Nezaket
DÜZEY-II (1 DERS SAATİ)	GKN.2.1.2	GKN.2.2.1	GKN.2.3.2	GKN.2.4.1
DÜZEY-II (2 DERS SAATİ)	GKN.2.1.1 GKN.2.1.2	GKN.2.2.1 GKN.2.2.2	GKN.2.3.1 GKN.2.3.2	GKN.2.4.1 GKN.2.4.2

1.4. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

DERS KİTABI	FORMA SAYILARI	KİTAP EBADI
Görgü Kuralları ve Nezaket I	9-11	19,5 cm X 27,5 cm
Görgü Kuralları ve Nezaket II	9-11	19,5 cm X 27,5 cm

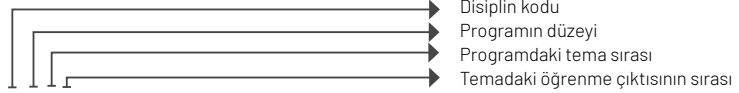
1.5. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Görgü Kuralları ve Nezaket Dersi Öğretim Programı'nın temalarının yapısı aşağıdaki infografikte verilmiştir.

Öğrenme-öğretme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.1.1.1. Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında bilgi toplayabilme

- Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında bilgilere ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- Belirlediği aracı kullanarak görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkındaki bilgileri bulur.
- Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında ulaşılan bilgileri doğrular.
- Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında ulaşılan bilgileri kaydeder.

Öğrenme-öğretme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (konuya/alt konuya ilişkin sınırlar) ifade eder.

Disipline ait başlıca anahtar kavramları ifade eder.

Anahtar Kavramlar

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Görgü Kuralları ve Nezaketin Temel Kavramları
Görgü Kuralları ve Nezaketin Kaynakları
Birlikte Yaşama Kültüründe Görgü Kuralları ve Nezaketin Yeri
birlikte yaşama kültürü, görgü kuralları, nezaket

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları, açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, tartışma, zihin haritası, örnek olay, beyin fırtınası, grup çalışmaları, rol oynama, vizüel, grup çalışması, kontrol listesi, performans görevi, gözlem formu, dereceli puanlama anahtarı, sunum grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden önemli olan bir görgü veya nezaket kuralı belirleyip bu kuralı anlatan bir afiş hazırlamaları istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler, beceriler arası ilişkiler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin iletişim, yaşamı düzenleyen kurallar, temel nezaket ifadeleri, saygı, paylaşma, uyum, hak, sorumluluk, kültür, empati kavramlarına ait temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

Köprü Kurma

Öğrencilere "Bir arkadaşınız size 'teşekkür ederim' dediğinde kendinizi nasıl hissedersiniz?" sorusu yöneltilerek sınıfta kısa bir beyin fırtınası yapılabilir. Böylece öğrencilerin temel görgü ve nezaket ifadeleri hakkında bilgileri yoklanabilir. Öğrencilere "Görgü ve nezaket kuralları önce nerede öğrenilir?" sorusu yöneltilir. Böylece öğrencilerin görgü ve nezaket kurallarını nereden öğrendiklerine dair ön bilgileri yoklanabilir. Öğrencilere "Birlikte yaşamak için nezaket önemli midir?" sorusu yöneltilir ve cevapları alınabilir.

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Öğrencilere günlük hayattan çeşitli nezaket örnekleri verilerek öğrencilerin örnekleri incelemeleri istenebilir. Öğrencilere günlük hayattan çeşitli görgü ve nezaket örnekleri verilerek öğrencilerin bu davranışları nereden öğrendikleri sorulabilir. Öğrencilerin deneyimlerinden yola çıkarak cevap vermeleri istenebilir. "Birlikte huzur içinde yaşamak için hangi değerler gereklidir?" sorusu ile öğrencilerin yaşamla bağ kurması sağlanabilir.

GKN.1.1.1.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramları araştırabileceği araçları (kütüphane, ağ kaynakları, makaleler, örnek videolar vb.) belirler (OB1). Bu araçlara erişimi planlar (E3.7, D3.2). Öğrencilerden belirledikleri araçların güvenilirliğini doğrulamaları istenir.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLI LAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciye yaşadığı toplumda kullanabileceği "Nezaket Anayasası" tasarlama görevi verilebilir. Görgü kuralları ve nezaket kurallarının kaynağına yönelik okulda dağıtılabilecek bir broşür hazırlaması istenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

ÖĞRETİM YANSITMALARI

Destekleme

Görgü kuralları ve nezaketin temel kavramlarını anlatan görsellerle desteklenmiş bilgi kartları hazırlamaları istenebilir. Genel ağdan nezaketli davranışlarla ilgili bilgi toplamaları istenebilir.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI DÜZEYLERE AİT TEMALAR

2.1. I.DÜZEY

1. TEMA: GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKETİN GÜCÜ

Bu temada öğrencilerin günlük yaşamda önemli bir yer tutan görgü ve nezaket kurallarını tanımaları, görgü kuralları ve nezakete dair temel kavramlar hakkında bilgi edinmeleri, bu kuralların birey ve toplum hayatındaki önemini fark etmeleri, görgü ve nezaketin tarihsel, kültürel ve ahlaki kaynaklarını keşfederek bu değerlerin birlikte yaşama kültüründeki rolünü değerlendirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ	20
ALAN BECERİLERİ	-
KAVRAMSAL BECERİLER	KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama
EĞİLİMLER	E1.1. Merak, E2.1. Empati, E3.1. Muhakeme, E3.7. Sistematiçlik
PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER	
Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri	SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik
Değerler	D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D12. Sabır, D14. Saygı
Okuryazarlık Becerileri	OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı
DISİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER	Sosyal Bilgiler, Türkçe, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
BECERİLER ARASI İLİŞKİLER	KB2.9. Genelleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.1.1.1. Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında bilgi toplayabilme

- Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında bilgilere ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- Belirlediği aracı kullanarak görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkındaki bilgileri bulur.
- Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında ulaşılan bilgileri doğrular.
- Görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramlar hakkında ulaşılan bilgileri kaydeder.

GKN.1.1.2. Aile, kültür, din, ahlak kaynaklarının görgü kuralları ve nezakete etkisini yorumlayabilme

- Aile, kültür, din, ahlak kaynaklarının görgü kuralları ve nezakete etkisini inceler.
- Aile, kültür, din, ahlak kaynaklarının görgü kuralları ve nezakete etkisini bağlamdan kopmadan dönüştürür.
- Kendi ifadeleriyle aile, kültür, din, ahlak kaynaklarının görgü kuralları ve nezakete etkisini yeniden ifade eder.

GKN.1.1.3. Birlikte yaşama kültüründe görgü kuralları ve nezaketin yerini yorumlayabilme

- Birlikte yaşama kültüründe görgü kuralları ve nezaketin yerini inceler.
- Birlikte yaşama kültüründe görgü kuralları ve nezaketin yerine ilişkin örnekleri bağlamdan kopmadan dönüştürür.
- Birlikte yaşama kültüründe görgü kuralları ve nezaketin yerini yeniden ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Görgü Kuralları ve Nezaketin Temel Kavramları

Görgü Kuralları ve Nezaketin Kaynakları

Birlikte Yaşama Kültüründe Görgü Kuralları ve Nezaketin Yeri

Anahtar Kavramlar

birlikte yaşama kültürü, görgü kuralları, nezaket

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları, açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, tartışma, zihin haritası, örnek olay, beyin fırtınası, grup çalışmaları, rol oynama, vızıltı, grup çalışması, kontrol listesi, performans görevi, gözlem formu, dereceli puanlama anahtarı, sunum grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden önemli olan bir görgü veya nezaket kuralı belirleyip bu kuralı anlatan bir afiş hazırlamaları istenebilir.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin iletişim, yaşamı düzenleyen kurallar, temel nezaket ifadeleri, saygı, paylaşma, uyum, hak, sorumluluk, kültür, empati kavramlarına ait temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Bir arkadaşınız size 'teşekkür ederim' dediğinde kendinizi nasıl hissedersiniz?" sorusu yöneltilebilir. Böylece öğrencilerin temel görgü ve nezaket ifadeleri hakkında bilgileri yoklanabilir. Öğrencilere "Görgü ve nezaket kuralları önce nerede öğrenilir?" sorusu yöneltilebilir. Böylece öğrencilerin görgü ve nezaket kurallarını nereden öğrendiklerine dair ön bilgileri yoklanabilir. Öğrencilere "Birlikte yaşamak için nezaket önemli midir?" sorusu yöneltilebilir ve cevapları alınabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere günlük hayattan çeşitli nezaket örnekleri verilerek öğrencilerin örnekleri incelemeleri istenebilir. Öğrencilere günlük hayattan çeşitli görgü ve nezaket örnekleri verilerek öğrencilerin bu davranışları nereden öğrendikleri sorulabilir. Öğrencilerin deneyimlerinden yola çıkarak cevap vermeleri istenebilir. "Birlikte huzur içinde yaşamak için hangi değerler gereklidir?" sorusu ile öğrencilerin yaşamla bağ kurması sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

GKN.1.1.1

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde görgü kuralları ve nezaket ile ilgili temel kavramları (sevgi, saygı, sabır, terbiye, zarafet, edep vb.) araştırabileceği araçları (kütüphane, ağ kaynakları, makaleler, örnek videolar vb.) belirler **(OB1)**. Bu araçlara nasıl ve hangi yollarla ulaşacağını planlar **(E3.7, D3.2)**. Öğrencilerden belirledikleri araçların güvenilirliğini doğrulamaları istenir.

Belirlediği araçlar yardımıyla bilgileri toplayarak doğru bir biçimde sınıflandırır. Kullandığı kaynakları ve bu kaynaklara ait detayları not almaları istenir. Elde ettikleri bilgileri diğer kaynaklarla kıyaslayarak doğrulamaları istenir **(E3.1)**. Doğruladıkları bilgileri not almaları istenir.

Öğrencilere "Görgü Dedektifi" oyunu oynatılabilir. Tüm bulgular "Dedektif Raporu" adlı bir forma yazılır. Bu form önceden hazırlanarak öğrencilere dağıtılabilir veya tahtaya yazılarak öğrencilerden defterlerine yazmaları istenebilir. Her gruptan edindikleri bilgilerden birkaçını yazarak sınıfa sunmaları istenebilir **(SDB2.1)**. Sunum esnasında arkadaşlarını saygıyla dinlemeleri teşvik edilir **(D14.1)**. Yapılan çalışmalar kontrol listesi ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

GKN.1.1.2

Öğrencilere nezaket ve görgünün kaynakları ile ilgili millî ve manevî değerlerimizi örneklendiren EBA içerikleri veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklar sunulur. Nezaketin ahlaki ve dinî kaynakları kapsamında Hz. Muhammed'in (sav) günlük hayatta sergilediği nezaket örneklerine yer veren kısa metinler verilerek din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ile ilişki kurulur. Öğrencilerden nezaket davranışı-örnek olay eşleştirmesi yapmaları istenebilir **(E1.1, SDB2.1, SDB2.3)**. EBA ve MEB onaylı dijital kaynaklardan da yararlanılabilir **(OB2)**. Nezaketin kaynakları öğrenciler tarafından incelenir. Öğrencilerden nezaketin kaynakları ile ilgili zihin haritası oluşturmaları istenebilir **(OB4)**. Dinlemenin nezaketle ilişkisi vurgulanır **(D14.1)**.

İçinde farklı kaynaklardan alınan sözlerin yazdığı kartlar olan nezaket kutusu sınıfa getirilir. Öğrencilerin kutudan bir söz çekmeleri istenir **(E1.1)**. Çekilen her sözün kaynağının ne olabileceği sınıfa sorulur **(OB1, OB5)**. Öğrencilerden çekilen söz ile ilgili kendi hayatından örnek vermeleri istenir.

Sınıfa bir oyuncak mikrofon getirebilir veya herhangi bir şey mikrofon olarak kullanılabilir. Öğrencilerden çember oluşturmaları ve her öğrencinin sırayla "nezaket mikrofonu"nu alması istenir. Mikrofonu alan öğrencinin "görgü kuralları ve nezaketi hangi kaynaklardan öğrendiği ile ilgili" kendi cümlesini kurması istenir.

Öğrencinin konuşmasını bir deneyimle veya duygu ile tamamlaması sağlanır. Öğrencilerden bu cümleleri kurarken çünkü, diye, için gibi sebep işlevli söz varlıklarını kullanmaları istenerek Türkçe dersi ile ilişki kurulur. Öğrencilerden örneğin "Ben dedemden, kapıyı çalmadan içeri girilmemesi gerektiğini öğrendim." türünde ifadeleri bir kâğıda yazmaları ve sınıf panosu oluşturmaları istenir **(SDB1.3)**. Yapılan çalışma öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

GKN.1.1.3

EBA, MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklar üzerinden birlikte yaşama kültüründe görgü kuralları ve nezaketin önemi incelenir **(OB1, OB4)**. Beyin fırtınası tekniği ile birlikte huzur içinde yaşamak için en önemli değer sorgulanabilir **(E1.1, SDB3.1)**. Nazik ve görgülü olmanın önemi, birlikte yaşama kültürünün gerekleri, sorumluluk, dayanışma, adalet, saygı, sevgi ve zarafet değerleri vurgulanır. Hayatımızın her anında, ailemizden okulumuza, mahallemizden sokakta karşılaştığımız insanlara kadar pek çok farklı kişiyle birlikte yaşadığımız hatırlatılarak sosyal bilgiler dersi ile ilişki kurulur. Farklılıklar içinde bir arada, huzur içinde yaşamak için sadece kurallara değil aynı zamanda karşılıklı saygı ve anlayışa da ihtiyacımız olduğundan söz edilir. Birlikte yaşam kültürü denilen kavramın saygı ve nezaketle nasıl hayat bulacağından söz edilir. Bireysel farklılıklara saygı duymanın, birbirimize karşı sevgi ve sabırla hareket etmenin öneminden bahsedilir **(E2.1, D12.2, D14.1)**.

Öğrencilere "Duygu Günlüğü Oluşturma" görevi verilebilir. Bunun için örnek olay yöntemi kullanılabilir. Olay metni sınıfta okunduktan sonra öğrencilere örnek olay karşısında verecekleri tepkileri ve duyguları anlatacakları bir 'duygu günlüğü' yazma görevi verilir. Yapılan çalışma öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin duygu günlüklerini bireysel olarak yazmaları ve yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir. Örnek olayın öğrenciler tarafından rol yapma tekniğiyle canlandırılması istenir **(SDB2.1)**. Sınıfta gruplar oluşturularak vızıltı tekniği kullanılabilir. Grupların tartışabilmesi için "Günlük hayatta en çok karşılaştığınız nezaketsiz davranışlar nelerdir?", "Nezaketsiz davranışların yerine hangi nezaketli davranışlar sergilenmelidir?" vb. sorular verilebilir. Her grubun birlikte yaşama kültüründe nezaketin rolü, toplumsal huzurun sağlanmasında görgü kurallarının önemi ve bireysel farklılıklara saygı duymanın bir arada yaşamaya katkısı gibi konuları tartışması, tartışmalar sonucu oluşan ortak cevaplarını bir kâğıda yazmaları ve grup sözcüsünün bunları sınıfla paylaşması sağlanır **(SDB2.3, SDB3.2, D4.2, KB2.9)**. Bir ana fikir ve bir çözüm önerisi belirlenir. Sınıfça kabul gören kuralların tahtaya yazılması istenir. Bu çalışma grup değerlendirme formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadelerle yer verilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak bir görgü veya nezaket kuralı belirleyip bu kuralı anlatan bir afiş hazırlaması istenebilir. Hazırlanan afişler dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciye yaşadığı toplumda kullanabileceği "Nezaket Anayasası" tasarlama görevi verilebilir. Görgü kuralları ve nezaket kurallarının kaynağına yönelik okulda dağıtılacak bir broşür hazırlaması istenebilir.

Destekleme

Görgü kuralları ve nezaketin temel kavramlarını anlatan görsellerle desteklenmiş bilgi kartları hazırlamaları istenebilir.
Genel ağıdan nezaketli davranışlarla ilgili bilgi toplamaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu
akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: ERDEMLİ İNSANDAN HUZURLU AİLEYE

Bu temada öğrencilerin öz bakım alışkanlıklarının görgü kuralları ve nezaketle olan ilişkisini kavramaları, bireysel temizliğin ve öz bakımlı olmanın hem kendilerine hem çevrelerine karşı da bir saygı göstergesi olduğunu fark etmeleri, aile içinde sorumluluk paylaşımı ve saygı temelli davranışların nasıl bir huzur ortamı oluşturduğunu yorumlamaları amaçlanmaktadır.

Bu süreçte öğrencilerin hem kişisel hem de toplumsal hayatta aile bütünlüğü, saygı, sevgi ve sorumluluk gibi değerleri içselleştirmeleri hedeflenmektedir.

DERS SAATİ	14
ALAN BECERİLERİ	-
KAVRAMSAL BECERİLER	KB2.4. Çözümleme, KB2.14. Yorumlama
EĞİLİMLER	E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk
PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER	
Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri	SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği
Değerler	D2. Aile Bütünlüğü, D6. Dürüstlük, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik
Okuryazarlık Becerileri	OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı
DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER	Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
BECERİLER ARASI İLİŞKİLER	KB2.10. Çıkarım yapma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.1.2.1. Görgü kuralları ve nezaketin öz bakımı etkileyen unsurlarını çözüm- leyebilme

- Görgü kuralları ve nezaketin öz bakımı etkileyen unsurlarını belirler.
- Görgü kuralları ve nezaketin öz bakımı etkileyen unsurları arasındaki ilişkileri belirler.

GKN.1.2.2. Aile içi davranış kültürünü yorumlayabilme

- Aile içi davranış kültürünü inceler.
- Aile içi davranış kültürüne ilişkin örnekleri bağlamdan kopmadan dönüştürür.
- Kendi ifadeleriyle aile içi davranış kültürünü yeniden ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Anahtar Kavramlar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Kendine Saygı: Öz Bakımın Önemi

Aile İçi Davranış Kültürü

aile içi iletişim, davranış kültürü, güven, öz bakım, sevgi

Bu temadaki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, tartışma, grup çalışması, konuşma halkası, kavram haritası, çalışma yaprağı, portfolyo, hikâye tamamlama, performans görevi, gözlem formu, dereceli puanlama anahtarı, grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere konu ile ilgili çıkarımlarını kısa bir yazı, hikâye, masal gibi bir ürün ile ifade edebilecekleri bir performans görevi verilebilir.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, ak-ran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin öz bakım, temizlik, görgü kuralları, nezaket, aile içi iletişim, sorumluluk, saygı, sevgi ve empati kavramlarına dair temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Sizce öz bakım ile nezaket arasında nasıl bir ilişki vardır?", "Temiz ve bakımlı olmak karşımızdaki kişiyi nasıl etkiler?", "Okula bakımlı gelen bir arkadaşınızın bu özenini nasıl karşılırsınız?" soruları sorulabilir.

Öğrencilerden aile içinde veya arkadaş çevresinde nezaketin olumlu etkilerine örnekler vermeleri istenebilir.

Köprü Kurma

"Neden öz bakımlı olmalıyız?" sorusuna yönelik her bir öğrenciden bir kavram haritası hazırlaması ve bunu sıra arkadaşıyla karşılaştırması istenebilir.

Öğrencilerden aile içinde gözlemledikleri iletişime ilişkin örnekler vermeleri istenebilir. Kendi okullarında düzenlenebilecek bir nezaketli iletişim sempozyumunun amacının ve toplumsal faydalarının neler olabileceği sorulabilir.

Öğrenme- Öğretme Uygulamaları

GKN.1.2.1

EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklar üzerinden görgü kuralları ve nezaketin öz bakımı etkileyen unsurları incelenir **(OB1, OB4)**. İnceleme yapılırken EBA'dan veya MEB onaylı dijital kaynaklardan da faydalanılabilir **(OB2)**.

Öğrencilerden kendi öz bakım alışkanlıklarını (dış fırçalama, tırnak kesme, temiz kıyafet, saç bakımı vb.) yazmaları istenir. Her öğrencinin bu alışkanlıkları nezaketle ilişkilendirmesi sağlanır. Örneğin "Saçımı temiz tutmam hem kendime hem de karşımdaki kişiye olan saygımdandır" (**D14.2, D18.1**).

Kişisel bakım ve temizliğin nezaketle ilişkisi ele alınırken, Hz. Muhammed'in (sav) günlük hayatta temizlik ve öz bakıma verdiği önemi yansıtan örnek olaylara yer verilerek din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ile ilişki kurulur. Öğrenciler gruplara ayrılarak her gruba "koku, temizlik, giyim, konuşma, tırnak, ağız bakımı vb." kavram kartları verilir. Her gruptan kendi kavram kartının "nezaket" ile ilişkisini kavram haritası ile çizmesi istenebilir (**E2.2**). Haritalar sınıf panosunda sunulur (**D16.1**). Öğrencilerin kişisel bakım ve temizliğin nezaketli olmaya etkilerini değerlendirmeleri beklenir. Temizliğin aynı zamanda kalbin kötü duygu ve düşüncelerden, dilin kötü sözlerden arındırılması olduğu vurgulanır. Süreç; eşleştirmeli, doğru-yanlış, kısa cevaplı gibi maddelerden oluşan bir çalışma yaprağı ile değerlendirilir. Çalışma yaprakları öğrenci portfolyolarına dâhil edilir.

GKN.1.2.2

Aile içi davranış kültürünün insan ve toplum hayatına etkisi EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklardan incelenir (**OB1, OB4**). Bu amaçla EBA'dan veya MEB onaylı dijital kaynaklardan da yararlanılabilir (**OB2**). Öğrencilerden nazik olmanın önemini yorumlayabilmeleri için aile içinde uygulanması gereken görgü ve nezaket kurallarına ilişkin verilen örnekleri incelemeleri istenir. Öğrencilerden aile içi nezaketin önemine ilişkin yaptıkları çıkarımları kendi cümleleri ile ifade etmeleri beklenir (**E1.5, KB2.10**). Aile birliğinin korunmasında söz ve davranışlarında tutarlı, doğru ve güvenilir olmanın, sevgi ve saygının önemi vurgulanır (**D2.1, D6.1**). Aile bireylerinin birbirlerine karşı hak ve sorumlulukları olduğuna, anne baba hakkına, aile ve ev içi mahremiyetine de değinilir. Ailece geçirilen vakitlerin, aile büyüklerine gösterilen saygının, zarif ve nazik olmanın aile içi iletişimi güçlendirmedeki önemi üzerinde durulur. Yalan söylemenin nezaket dışı bir davranış olduğu ve aile içi iletişimi bozduğu vurgulanır (**D2.3, D6.2, D15.4**). 6. sınıf sosyal bilgiler dersi ile bağlantı kurularak bireyin dâhil olduğu ilk grup olan ailedeki rolleri ve bu rollerin zamanla değişimi (çocuk, kardeş, abi/abla vb.) ele alınır. Bu roller ve sorumluluklar değişse de aile bireyleri arasındaki nezaket ve görgü kurallarının aile birliğini ve huzurunu korumadaki kalıcı rolü vurgulanır. Aile içi görgü ve nezaket kuralları ele alınırken, Hz. Muhammed'in (sav) aile bireylerine karşı sergilediği sevgi, saygı ve nezaketi yansıtan örnek davranışlara yazılı kaynaklar aracılığıyla yer verilebilir (**D14.1, D15.1**). Öğrencilerin konuşma halkası, vızıltı grupları, çember tartışma, istasyon gibi tekniklerle aile içinde nazik olmanın önemiyle ilgili çıkarımlarını ifade etmeleri sağlanır (**SDB2.2**). Her öğrenciden kendi ailesinde uygulanan görgülü ve nezaketli davranışlara yönelik örnekler belirlemesi istenir. Öğrenciler bu örnekleri (yazılı, görsel veya kısa notlar halinde) hazırlar ve tüm sınıftan gelen bu paylaşımlar, aile içi nezaket kültüründeki çeşitliliği yansıtacak şekilde birleştirilerek bir "Aile Kültürü Dosyası" oluşturulur (**OB5**). Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadelerle yer verilir.

Öğrencilere konu ile ilgili çıkarımlarını kısa bir yazı, hikâye, masal gibi bir ürün ile ifade edebilecekleri bir performans görevi verilebilir. Gönüllü öğrencilerin çalışmalarını sınıfla paylaşması sağlanabilir (**SDB2.1**).

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciler kendi ailelerinde huzur ortamına katkı sağlayan davranışları araştırarak sınıfta bu konuyla ilgili bir video sunabilir.

Öğrenciden temizlik konulu hadis veya özdeyiş içeren bir hikâye yazması istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerden aile içinde huzuru artıracak üç davranış önerisi geliştirmeleri ve bir hafta boyunca uygulayıp gözlemlerini yazmaları veya anlatmaları istenebilir.

Öğrenciden temizlikle ilgili hadis veya özdeyiş araştırıp listelemesi istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu
akıllı cihazınıza okutunuz.

3.TEMA: NAZİK ÖĞRENCİDEN MUTLU OKULA

Bu temada öğrencilerin okul ortamında sergiledikleri tutum ve davranışları değerlendirilmeleri, sağlıklı iletişim kurmanın önemini kavramaları, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle saygı, nezaket ve iş birliği içinde ilişki kurmanın okul yaşamına nasıl olumlu katkılar sağladığını fark etmeleri amaçlanmaktadır.

Ayrıca okul kaynaklarını verimli kullanma, temizlik ve tasarruf gibi davranışların hem bireysel sorumluluk hem de toplumsal duyarlılık açısından taşıdığı değeri keşfetmeleri, bu süreçte nazik bireyler olarak mutlu ve düzenli bir okul ortamının oluşmasına katkı sağlamaları hedeflenmektedir.

DERS SAATİ	18
ALAN BECERİLERİ	-
KAVRAMSAL BECERİLER	KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.15. Yansıtma
EĞİLİMLER	E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.3. Yaratıcılık, E3.10. Eleştirel Bakma
PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER	
Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri	SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.2. Esneklik
Değerler	D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik
Okuryazarlık Becerileri	OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB3. Finansal Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık
DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER	Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar
BECERİLER ARASI İLİŞKİLER	KB3.1. Karar Verme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.1.3.1. Okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme

- Okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranışlara ilişkin varsayımda bulunur.
- Okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranış örüntülerini listeler.
- Okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranışları; nezaket kurallarına uygunluk, taraflar üzerindeki duygusal etkiler, okul iklimine katkısı ve iletişim sürecini kolaylaştırma/zorlaştırma durumları bakımından karşılaştırır.
- Okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranışlara dair önerme sunar.
- Okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranışları değerlendirir.

GKN.1.3.2. Okul kaynaklarını verimli kullanma, temizlik ve tasarruf kültürünü hayatına yansıtabilme

- Okul kaynaklarını verimli kullanma, temizlik ve tasarruf kültürünü hayatına yansıtırma ile ilgili deneyimlerini gözden geçirir.
- Okul kaynaklarını verimli kullanma, temizlik ve tasarruf kültürü ile ilgili deneyimlerine dayalı çıkarım yapar.
- Okul kaynaklarını verimli kullanma, temizlik ve tasarruf kültürünü hayatına yansıtabilme ile ilgili ulaşılan çıkarımları değerlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Okul İçi İletişimde Gösterilen Tutum ve Davranışlar

Okul Kaynaklarını Verimli Kullanma, Temizlik ve Tasarruf Kültürü

Anahtar Kavramlar

kılık kıyafet kuralları, saygı, selamlaşma, sorumluluk, sürdürülebilirlik

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, tartışma, beyin fırtınası, görüş geliştirme, grup çalışmaları, öz değerlendirme formu, kontrol listesi, performans görevi, dereceli puanlama anahtarı, sunum, grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerin "Nazik bir okul için beş altın kural" konulu bir poster hazırlamaları, drama yapmaları veya okulda yaşadıkları bir nezaket örneğini kısa hikâye olarak yazmaları istenebilir.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin okul ortamında nezaket ve görgü kuralları, sağlıklı iletişim, iş birliği, temizlik, tasarruf, kaynakları verimli kullanma ve sorumluluk bilinci konularına ait temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Bir öğrenci, derste söz aldıktan sonra konuşan öğrencinin sözünü kesiyor.", "Bir öğrenci teneffüste yalnız oturuyor.", "Öğretmen ders anlatırken bir öğrenci sürekli öğretmenin sözünü kesiyor." örnek durumları verilebilir ve ardından "Siz olsaydınız bu durumda ne yapardınız?" sorusu yöneltilebilir. Daha sonra öğrencilere "Nazik bir okul ortamı nasıl olur?", "Kaynakların bilinçsiz kullanılması okul yaşamını nasıl etkiler?", "Bir okulda herkes okul kaynaklarını kullanırken savurgan olsaydı ne olurdu?", "Okulda hiç kimse temizlik kurallarına uymasaydı ne olurdu?" soruları yöneltilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere sınıf ortamında gerçekleşen olumlu ve olumsuz davranışlardan örnekler verilebilir. Bu örneklerin görgü ve nezaketle ilişkisi sorulabilir. Öğrencilerin gruplar hâlinde "okul kaynaklarını korumak, temizlik kurallarına uymak ve iş birliği içinde hareket etmenin okul iklimini nasıl değiştireceği" konusunu tartışmaları ve tartışma sonuçlarını sınıfla paylaşmaları istenebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

GKN.1.3.1

Öğrencilere okul içi iletişimde gösterilen tutum ve davranışlara yönelik EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklardan örnekler sunulur **(OB1, OB4)**. Ki-bar bir dil kullanmak, etkin dinlemek, selamlaşmak, vedalaşmak okulun genel kurallarına ve sınıf içindeki kurallara uymak konularına değinilir. Ayrıca yönetici, öğretmen ve okuldaki diğer çalışanlar ile arkadaşlarına karşı saygılı olmak, zarif davranmak, verilen sözü tutmak, fiziksel özelliklerle alay etmemek, kaba ve uygunsuz şakalar yapmamak, dedikodu yapmamak ve başkasının eşyasını izinsiz kullanmamak gibi davranışlara da yer verilir. Öğrencilerden soru cevap tekniği ile bu durumlar karşısında gösterilen tutum ve davranışları listelemeleri istenir **(OB1)**. Süreçte öğrencilerden, EBA'dan veya MEB onaylı dijital kaynaklardan da yararlanmaları ve kaynak paylaşımında dayanışma içinde olmaları beklenir **(OB2, D4.1)**. Bu çalışma ile topluma yönelik görev bilinci oluşturulur **(D16.3)**. Öğrencilerden "nazik öğrenci nasıl davranmalı" konusunu tartışmaları istenir. Bunun için beyin fırtınası, görüş geliştirme gibi tekniklerle öğrencilerin konu ile ilgili görüşlerini paylaşmaları teşvik edilir **(D15.1)**. Öğrencilerden başlangıçta verilen durumlara somut örnekler vermeleri istenir. Bu örnekler doğrultusunda öğrencilerden okul içinde doğru iletişimi destekleyen davranışları ve bu davranışların iletişim üzerindeki etkilerini yazarak iş birliği içerisinde ortak bir "İletişim Panosu" oluşturmaları istenir **(SDB2.1, SDB2.2)**. Öğrencilerden görev paylaşımına uygun olarak görevlerini yerine getirmeleri beklenir **(D3.4, D16.3)**. Süreç boyunca grup çalışmasında yardımlaşmanın ve dayanışmanın önemine vurgu yapılır **(D4.1, D20.2)**. Ayrıca öğrencilerden konu ile ilgili kendi davranışlarını öz değerlendirme formuyla değerlendirmeleri istenir **(D16.1)**. Öğrencilerin nazik ve görgülü davranmanın ya da davranmamanın kişinin hayatına etkileri konusunda çıkarım yapabilmeleri için drama yapmaları sağlanabilir **(E2.1, SDB2.2)**. Örnek olayların sunumunda EBA içerikleri ile MEB onaylı yazılı, görsel veya dijital kaynakların yanı sıra senaryolu çizgi romanlar ve hikâyeler gibi materyallerden de yararlanılabilir **(OB2)**. Toplum içindeki rollerimizin neler olduğuna dair bir tartışma başlatılarak sosyal bilgiler dersi ile ilişki kurulur. Ardından bu rollerin toplumsal birliğin sürdürülmesine katkısı sorulur. Üstlendiğimiz rollere ilişkin sorumlulukları yerine getirmenin, birbirine karşı nazik olmanın toplumsal birlikteliği sürdürmeye yönelik katkı sağlayacağı üzerinde durulur **(D5.1, D16.2)**.

GKN.1.3.2

Öğrencilere okul kaynaklarını (elektrik, su, kâğıt, kitap, oyun materyali, laboratuvar araçları, spor malzemeleri vb.) verimli kullanma, temizlik ve tasarruf kültürü ile ilgili görsellerle desteklenmiş deneyimlere dayalı kısa senaryolar sunulur **(D17.2, D18.3)**. Senaryolar üzerinden sınıf içerisinde bir tartışma ortamı oluşturularak istek ve ihtiyaç kavramlarına ulaşmaları sağlanır **(E3.10)**. Öğrencilere, ihtiyaç duydukları kadar malzeme kullanmaları konusunda çalışmalar yaptırılabilir. Fen bilimleri dersi yakın çevresinde atık yönetiminin uygulanabilirliği konusu ile bağlantı kurulur. Okul kaynaklarını verimli kullanma, temizlik ve tasarruf kültürü ele alınırken; Kur'an-ı Kerim'de israfın yasaklanması ve emanet bilinci gibi ilkeleri vurgulayan ayetlere yer verilerek din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ile ilişki kurulur **(D17.2, D18.3)**.

İstek ve ihtiyaçlarımızı karşılamak için alışveriş yaptığımız vurgulanarak kaynaklarımızı etkili ve verimli kullanmak amacıyla yapılması gerekenlerle ilgili tartışma başlatılır **(OB3)**. Bu aşamada istek ve ihtiyaçlarımızın çoğunun satın alındığı ve maddi kaynakların bir sınırı olduğu konusu hatırlatılarak temizlik ve tasarruf kültürü ile ilgili deneyimlerine dayalı çıkarım yapmaları sağlanır **(D17.1, OB3)**.

Bilinçli tüketici kavramı üzerinde durularak öğrencilerle birlikte bilinçli tüketici davranışlarının neler olduğu belirlenir. Bu aşamada kavram karikatürleri, kavram haritaları gibi farklı kavram öğretimi tekniklerinden yararlanılabilir. Öğrencilerin okul kaynaklarını tasarruflu kullanmanın hayatlarını nasıl etkileyeceğini değerlendirmeleri istenir **(KB3.1)**. Öğrencilere tasarruf konulu olaylar ve her örnek olay için davranış listesi sunulur. Öğrencilerden her örnek olay için listelerden uygun olan davranışı belirlemeleri ve sergilemeleri istenir **(E2.2, SDB1.2, D17.2)**. Mevcut deneyimlerine bağlı olarak verilen cevaplardan yola çıkarak öğrencilerin okul kaynaklarını verimli kullanma ve temizlik kurallarına dikkat etmeleri sağlanır. Öğrencilere; kaynak kullanımı (su, elektrik), temizlik kurallarına uyum ve atık yönetimi gibi eylemleri iki gün süreyle okulda ve evde gözlemleyerek yapılan tasarruf davranışlarını kaydetme görevi verilir. Öğrenciler topladıkları verileri sınıfa getirerek gözlem sonuçlarını paylaşır. Ardından bu davranışların tasarruf kültürüne uygun olacak şekilde nasıl iyileştirilebileceğine dair çözüm önerileri tartışılır **(E2.2, D17.2)**.

Öğrencilerden okul kaynaklarının korunmasına yönelik davranışlarını düzenleyebilmeleri beklenir **(SDB1.2)**. Okul kaynaklarını korumaya yönelik davranışları fark etmeleri ve doğru davranışlar sergilemenin önemli olduğu çıkarımını yapmaları sağlanır. Bunun için öğrencilere konuya ilişkin örneklerin yer aldığı görsel, animasyon, karikatür, video gibi eğitici içerikler sunulur **(OB4)**. Öğrencilerden sunulan içerikler hakkında fikirlerini paylaşmaları ve okul kaynaklarını koruma ile ilgili davranışlarını değerlendirmeleri istenir **(SDB1.2)**. İsraf eden öğrenci ve onu uyaran nazik bir öğrenci şeklinde kısa senaryolar verilebilir. İkili senaryolar oynanır. Öğrencilerin kendi davranışlarını sorgulamaları istenir **(SDB3.2)**. Öğrencilere okulda ya da evde yaptığı bir tasarruf davranışını hikâyeleştirme konulu bir ödev verilebilir. Hikâyeler görsel ya da dijital sunumla desteklenerek anlatılabilir **(OB2, OB4)**. Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup "Aile, sınıf ve okul ortamında tasarruflu olmak, birlikte daha temiz bir ortamda yaşamak için neler yapabiliriz?" sorusunu cevaplamak için öneriler belirler **(D17.2, D18.2)**. Bu önerileri basın bülteni, reklam metni, broşür veya poster yolu ile sınıf ortamında sunmaları istenerek görsel sanatlar dersi ile ilişki kurulur **(E3.3)**. Sunum sürecinde kontrol listesi veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Grup çalışmaları, grup değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir. Öğrencilerden okulda kaynakları koruma yollarını anlatan afiş hazırlamaları istenebilir. Afişleri "Kâğıdı dikkatli kullan", "Musluğu açık bırakma" gibi ifadeler kullanarak oluşturmaları ve okul panolarında sergilemeleri istenir **(OB4, D16.2)**. Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadeler verilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden "Nazik bir okul için beş altın kural" başlıklı bir poster hazırlamaları veya okulda yaşadıkları bir nezaket örneğini kısa hikâye olarak yazmaları istenebilir.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu veya kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Nazik öğrenci davranışlarını ve tasarruf kültürünü anlatan kısa film veya çizgi film izletilerek öğrencilerden “Okulda Tasarruf” temalı bir etkinlik planlamaları istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerden drama çalışmaları ile nezaket ve kaynak kullanımına ilişkin olumlu ya da olumsuz davranışları canlandırmaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: BİR ARADA YAŞAMANIN İNCELİKLERİ

Bu temada öğrencilerin toplumsal yaşamda ortak alanları paylaşırken görgü kurallarına ve nezakete uymanın önemini kavramaları amaçlanmaktadır. Birlikte yaşamının temelinde saygı ve empatiye dayanan incelikli davranışların yattığını fark etmeleri ve nezaketli davranışların günlük yaşamı nasıl kolaylaştırdığını keşfetmeleri amaçlanmaktadır.

Ayrıca öğrencilerin, millî ve manevî değerlerimizin görgü kuralları ve nezaket anlayışıyla nasıl bütünleştiğini inceleyerek, kültürel mirasımızı daha iyi tanıma ve yaşatma fırsatı bulmaları, bu süreçte hem birey hem toplum olarak daha saygılı, duyarlı ve bilinçli bir yaşam sürmenin yolları üzerinde düşünmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ

16

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL

KB2.4. Çözümleme, KB2.14. Yorumlama

BECERİLER

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E3.3. Yaratıcılık, E3.5. Açık Fikirlilik

PROGRAMLAR ARASI

BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal

SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Öğrenme Becerileri

Değerler

D1. Adalet, D7. Estetik, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemleme, KB2.8. Sorgulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.1.4.1. Toplumsal yaşamda ortak alanlarda görgü kuralları ve nezaketin önemini yorumlayabilme

- Toplumsal yaşamda ortak alanlarda görgü kuralları ve nezaketin önemini inceler.
- Toplumsal yaşamda ortak alanlarda görgü kuralları ve nezaketin önemine ilişkin örnekleri bağlamdan kopmadan dönüştürür.
- Kendi ifadeleriyle toplumsal yaşamda ortak alanlarda görgü kuralları ve nezaketin önemini yeniden ifade eder.

GKN.1.4.2. Millî ve manevi değerlerin görgü kuralları ve nezaketle ilişkisine dair unsurları çözümleyebilme

- Millî ve manevi değerlerin görgü kuralları ve nezaketle ilişkisine dair unsurları belirler.
- Millî ve manevi değerlerin görgü kuralları ve nezaketle ilişkisine dair unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Anahtar Kavramlar

Toplumsal Yaşamda Ortak Alanlarda Görgü Kuralları ve Nezaketin Önemi
Millî ve Manevi Değerlerin Görgü Kuralları ve Nezaket İle İlişkisi

adabımuaşeret, empati, millî ve manevi değerler, toplumsal yaşamda ortak alanlarda davranış kültürü, özür dileme, teşekkür etme, uyum, vatanseverlik, yardımlaşma

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, tartışma, istasyon, örnek olay, kavram haritası, etkileşimli oyun, drama, kontrol listesi, performans görevi, gözlem formu, dereceli puanlama anahtarı, sunum, grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin görgü ve nezaketle ilgisini anlatan şiir, slogan, hikâye, resim, afiş veya poster hazırlamaları istenebilir.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin daha önce sinema, tiyatro, alışveriş merkezleri, pazar yerleri, okullar, parklar, müzeler, dinî mekânlar gibi ortak kullanım alanlarında bulunduğu, millî ve manevi değerlerin görgü ve nezaketle ilişkisi hakkında temel bilgilere sahip olduğu kabul edilir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Sizce ortak alan ne demek?", "Hangi alanlar herkese aittir?", "Millî ve manevi değerler ve nezaket arasında nasıl bir ilişki vardır?" gibi açık uçlu sorular sorulabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Toplumsal yaşamda ortak alanlarda kurallara uyulmadığında neler yaşanabilir?" gibi sorular sorulabilir. Millî değerlerimize ve toplumsal birliği etkileyen aile bütünlüğü, duyarlılık, saygı, sevgi gibi değerlere yönelik kendi hayatlarından ve yakın çevrelerinden örnekler vermeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

GKN.1.4.1.

EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklar üzerinden toplumsal yaşamda ortak alanlarda görgü ve nezakete uymanın önemi ile ilgili bilgiler incelenir **(OB1, OB4)**.

Sınıfta dört istasyon kurulur. Her istasyonda "toplumsal yaşamda ortak alan" kavramı farklı bir bağlamda ele alınır. Her istasyondan çıkan sonuçlar panoya asılabilir **(SDB2.2, SDB2.3, OB1)**.

Tahtaya "Toplumsal yaşamda ortak alanlarda herkesin uyması gereken görgü ve nezaket kuralları olmalıdır." vb. cümleler yazılabilir. Ortak olarak kullanılan alanlarda karşılaşılan olumlu ya da olumsuz durumlarla ilgili sınıf içi tartışma yapılır **(KB2.8)**. Öğrenciler kendi hayatlarından "toplumsal yaşamda ortak alanlarda nezaketli davranıldığı" ya da "davranılmadığı" bir örnek yazar ya da sözlü olarak paylaşır **(SDB2.1, SDB2.3)**. Öğrencilerin sunduğu örnekler tahtaya yazılır ve her öğrencinin verdiği örnekler üzerinde durularak ortak noktalar vurgulanır. Sınıfta toplumsal yaşamda ortak alanlarda davranışlarıyla ilgili; toplu taşıma araçlarında yerlere oturulmaması, park ve duraklardaki kamuya ait banklara ayakla basılmaması gibi somut örnek olaylar getirilir. Bu tür davranışların ortak kullanım alanlarını koruma ve başkalarına saygı duyma boyutuyla toplumsal yaşam açısından önemi vurgulanır. Toplumsal yaşamda iletişim kurarken saygılı ve zarif davranmanın, üsluba dikkat etmenin önemi üzerinde durulur. Öğretmen tarafından hazırlanan; nezaket kurallarına uygunluk, ortak alanın temiz tutulması ve başkalarının haklarına saygı gibi ölçütleri içeren gözlem formu öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden okulun kantin, kütüphane veya bahçe gibi bir ortak alanında sergilenen davranışları bu form rehberliğinde gözlemlmeleri ve kaydetmeleri istenir **(KB2.2)**. Gözlem sonuçları sınıfta paylaşılır, olumlu davranışların okulun huzuruna katkısı ve kurallara uymayan davranışların nasıl iyileştirilebileceği tartışılır. Öğrencilerin bu süreçteki performansı; hazırlanan gözlem raporunun içeriği ve sınıf içi tartışmaya sağladıkları aktif katkı esas alınarak, dereceli puanlama anahtarı veya kontrol listesi aracılığıyla değerlendirilir.

GKN.1.4.2

Öğrencilerden millî ve manevî değerlerin nezaketle ilişkisine dair unsurları belirlemeleri istenir. Öğrencilere görgü ve nezaket kurallarının millî değerlerle ilişkisi sorularak öğrencilerden görgü ve nezaketin millî ve manevî değerlerle ilgili unsurlarını listelemeleri istenir. Millî ve manevî değerlere duyarlı davranmanın toplumda bireyler arasında karşılıklı saygı anlayışının gelişmesine katkı sağlayacağı vurgulanır **(D14.3)**. Öğrencilere millî ve manevî değerlerimize örnek teşkil eden ve etmeyen kavramlar verilir. Kavramların benzer özelliklerine göre nasıl gruplandırılabilirliği sorulur. Öğrencilerden bu kavramları millî ve manevî değerlerimize örnek teşkil eden ve etmeyen şeklinde gruplamaları istenir **(OB1)**.

EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklar üzerinden kültürel bağlarımızı ve millî değerlerimizi oluşturan dil, din, tarih, sanat ve gelenek-göreneklere ait özellikler belirlenir **(OB1, OB4)**. Sosyal bilgiler dersinin toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlama konusu ile bağlantı kurulur. Millî ve manevî değerlerin nezaketle ilişkisi ele alınırken, Kur'an-ı Kerim'de saygı, adalet, yardımlaşma, sorumluluk gibi toplumsal değerlere vurgu yapan ayetlerden yararlanılır **(D1.3, D14.1, D16.2, D20.2)**. Ayrıca Hz. Muhammed'in (sav) hayatında bu değerleri nezaket ve ahlakla bütünleştiren örnek davranışlara yazılı kaynaklar aracılığıyla yer verilir. Öğrencilere millî ve manevî değerlerimizle ilgili EBA'dan veya MEB onaylı genel ağ adreslerinden dijital içerikler izletilebilir **(OB2)**. Belirlenen kültürel bağlarımıza ve millî değerlerimize ilişkin kavram ağı kullanılabilir.

Öğrencilere millî bilinç, millî kimlik kazandırılırken aynı zamanda toplumsal birliğe ihtiyaç duyulan zamanlarda dayanışma içinde olma, fedakârlıkta bulunma, sorumluluk alma ve topluma karşı görevlerini yerine getirmenin önemi vurgulanır **(E2.2, D15.3, D19.1, D19.2, OB6)**. Bu süreçte öğrencilerin Okul Dışı Öğrenme Platformu'nu (okuldisiogrenme.eba.gov.tr) ziyaret ederek "Okul Dışı Öğrenme Ortamlarını Keşfet" sayfasındaki harita üzerinden sanal müze gezisi yapacakları ili seçimleri, bu ildeki müzeleri tanıtan sayfaları incelemeleri sağlanır. Millî ve manevi değerlerimizi yansıtmak üzere sanal müze olarak Anadolu Hamidiye Tabyası Çanakkale Savaşları Tarih Müzesi, Sivas Âşık Veysel Müzesi gibi müzeler seçilebilir. Millî ve manevi değeri olan mekânlar öğrencilerle birlikte incelenerek öğrencilerin bu değerlerin tarihimize ve günümüze, toplumsal davranış biçimimizin oluşmasına katkılarını fark etmeleri sağlanır **(D7.1, OB9)**.

Millî ve manevi değerlerimize sahip çıkmanın görgü ve nezaket kuralları bağlamında önemi konuşulur **(D16.2)**.

Öğrencilerden millî ve manevi değerlerden (misafirperverlik, dua etmek, vatan sevgisi vb.) bir tanesini seçimleri istenir. Seçtikleri değeri bir senaryo ile canlandırmaları beklenir **(SDB2.1, SDB2.2)**. Senaryo sonunda canlandırılan değeri diğer öğrencilerin tahmin etmeleri istenir **(E1.1)**. Seçilen değer görgü kuralları ve nezaketle ilişkisi sınıfla birlikte tartışılır **(E3.5)**. Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadelerle yer verilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden incelenen kaynaklar ve oluşturulan kavram haritalarından yola çıkılarak kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin görgü ve nezaketle ilgisini anlatan şiir, slogan, hikâye, resim, afiş veya poster hazırlamaları istenebilir **(E3.3)**.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciden millî ve manevi değerlerimizin görgü ve nezaketle ilişkisini gösteren örnekleri ve açıklamaları içeren bir öğrenme bülteni hazırlaması istenebilir.

Destekleme

Öğrenciden, millî ve manevi değere sahip bir yeri seçip, bu yerle ilgili davranış kurallarını ve görgü-nezaket uygulamalarını örneklerle açıklayan bir sunum hazırlaması istenebilir.

Öğrenciden millî ve manevi değerlerimizin görgü ve nezaketle ilişkisine dair unsurlar hakkında bir hikâye okuması istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2.2. II.DÜZEY

1. TEMA: GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKETİN İNSANİ İLİŞKİLERDEKİ ROLÜ

Bu temada öğrencilerin görgü kuralları ve nezaketin insani ilişkilerde ne kadar önemli bir yer tuttuğunu tartışmaları; iletişimde saygı, sabır ve anlayışın ilişkileri nasıl güçlendirdiğini fark etmeleri; anlaşmazlık durumlarında bile nezaketten ödün vermeden kendilerini ifade etmenin yollarını keşfetmeleri amaçlanmaktadır.

Ayrıca bireylerin haklarını savunurken yapıcı, nazik ve sorumlu bir tutum sergilemelerinin günlük yaşamdaki olumlu etkileri üzerine düşünmeleri teşvik edilerek bu süreçte öğrencilerin hem kendilerine hem çevrelerine karşı daha duyarlı ve bilinçli bireyler olmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ

8

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL

KB2.15. Yansıtma, KB2.18. Tartışma

BECERİLER

EĞİLMİLER

E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.5. Açık Fikirlilik

PROGRAMLAR ARASI

BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.8. Sorgulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.2.1.1. Görgü kuralları ve nezaketin insani ilişkilerdeki rolünü tartışabilme

- Görgü kuralları ve nezaketin insani ilişkilerdeki rolü ile ilgili mantıksal temellendirme yapar.
- Görgü kuralları ve nezaketin insani ilişkilerdeki rolü ile ilgili mantıksal çelişkileri ve/veya tutarsızlıkları tespit eder.
- Görgü kuralları ve nezaketin insani ilişkilerdeki rolünü çürütür veya kabul eder.

GKN.2.1.2. Haklarını savunurken görgü kuralları ve nezakete uygun davranışlar sergilemenin günlük hayata etkileriyle ilgili yansıtma yapabilme

- Haklarını savunurken görgü kuralları ve nezakete uygun davranışlar sergilemenin günlük hayata etkileriyle ilgili deneyimini gözden geçirir.
- Haklarını savunurken görgü kuralları ve nezakete uygun davranışlar sergilemenin günlük hayata etkileriyle ilgili deneyimine dayalı çıkarım yapar.
- Haklarını savunurken görgü kuralları ve nezakete uygun davranışlar sergilemenin günlük hayata etkileriyle ilgili ulaşılan çıkarımları değerlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İnsani ilişkiler

Haklarını Savunurken Görgü Kuralları ve Nezakete Uygun Davranışlar Sergilemenin Günlük Hayata Etkileri

Anahtar Kavramlar

barışçıl tutum, çatışma çözümü, farklılıklara saygı, hak arama, iletişim, özgürlük, sevgi, sosyal ilişkiler

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; kısa ve açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, tartışma, çalışma kâğıdı, rol oynama, beyin fırtınası, tartışma, öz değerlendirme ölçeği, akran değerlendirme ölçeği, kontrol listesi, grup değerlendirme formu ve bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden belirlenen süre boyunca okulda, evde, parkta, otobüste ya da sosyal medyada kişilerin haklarını savunurken kullandıkları üsluba dikkat etmeleri, nezaket ve görgü kurallarına uygun davranıp davranmadıklarını gözlemleyip günlük oluşturmaları istenebilir. Öğrencilerden nezaket ve görgünün insani ilişkilerdeki rolüne ilişkin şiir, slogan, özlü söz ya da hikâye yazmaları, iletişimin önemine dikkat çeken afiş, pano hazırlama veya kamu spotu hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan ürünler; kontrol listesi, gözlem formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, bütüncül dereceli puanlama anahtarı gibi araçlarla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin görgü kuralları, nezaket, iletişim, iş birliği, hak, sorumluluk, özgürlük ve empati kavramlarına ait temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

“İletişim” kavramı ile çağrışım yapan kelimelere örnekler vermeleri istenebilir.

Bu çalışmalar kapsamında tema ile ilgili konular (görgü kuralları, nezaket, iletişim, iş birliği, hak, sorumluluk, özgürlük, empati vb.) ve temaya ait değerler arasındaki ilişkiye yönelik öğrencilere “Empati ne demektir? Empati yaptığınız bir duruma örnek veriniz.”, “Sizce nezaket iletişimde neden önemlidir?”, “Sizce bir konuda önce hak mı gelir sorumluluk mu?” soruları yöneltilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere kendi okullarında düzenlenebilecek bir nezaketli iletişim sempozyumunun amacının ve toplumsal faydalarının neler olabileceği sorulabilir. Öğrencilere kişi hak ve özgürlüklerinin neler olduğu sorulabilir.

Öğrencilerin sahip oldukları nezaket, görgü kuralları, iletişim, hak ve empati bilgileri ile hak arama süreçlerinde karşısındaki kişiyi anlayarak, saygılı ve yapıcı bir dil kullanmalarının iletişimi kolaylaştırdığı ifade edilebilir. Bu bilgiler temel alınarak öğrencilerden bu duruma ilişkin örnekler vermeleri istenebilir. Öğrencilere başkalarının hak ve duygularını da gözeterek haklarını savunmaları ve hak aramaları esnasında nezaketi korumalarına ilişkin neler düşündükleri ve hissettikleri sorulabilir. Öğrencilerden yakın çevrelerinde gözlemledikleri iletişim ve hak aramaya ilişkin örnekler vermeleri istenebilir. Temanın içeriğine uygun örnek olayları içeren video ve görsellerden faydalanılarak öğrencinin ön bilgileri ile tema içeriği arasında bağlantı kurulmasına yönelik sınıf içi etkinlikler yapılabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

GKN.2.1.1

EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklar üzerinden insani ilişkilerde görgü kuralları ve nezaketin toplum hayatına etkileri incelenir **(OB1, OB4)**. Bu süreçte EBA'dan veya MEB onaylı dijital kaynaklara da başvurulabilir **(OB2)**. Tartışma yöntemi aracılığıyla öğrencilerden inceledikleri kaynaklardan yola çıkarak insani ilişkilerde görgü kuralları ve nezaketin toplum hayatına etkilerini gerekçeleriyle ortaya koymaları istenir **(SDB3.3)**.

Tartışma sürecinde ortaya çıkan farklı görüşler ve tutarsızlıklar öğrenciler tarafından tespit edilip tahtaya listelenir **(KB2.8)**.

Tespit edilen farklı görüş ve tutarsızlıklara ilişkin sınıf değerlendirmesi yapılarak kabul edilen veya kabul edilmeyen görüşler gerekçeleriyle kişisel haklara saygı ve özgürlük çerçevesinde yazılı ya da sözlü olarak öğrenciler tarafından ifade edilir **(E3.4, E3.5, SDB3.3, D11.3, D14.1)**.

EBA'dan ve MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklardan yararlanılarak sınıftan, okuldan ya da toplumsal hayattan olumlu ve olumsuz iletişim örnekleri öğrencilere sunulur. **(OB1, OB4)**. Örnek olayların sunumunda, EBA'dan ve MEB onaylı yazılı, görsel veya dijital kaynaklardan; senaryolu çizgi romanlar ve hikâyeler gibi materyaller kullanılabilir **(OB2, OB4)**. Her öğrenci ya da grubun örnek olay üzerinden "Olayın nedeni nedir?", "İlk kaba davranış sonrası yaşanabilecek sonuçlar nelerdir?", "Bu sonuçlar başka hangi yeni sorunlara yol açabilir?", "Olay baştan nazikçe çözülsediyse ne olurdu?" sorularını cevaplamasının ardından neden-sonuç zinciri hazırlaması ve sınıfa sunması istenir **(SDB2.3, D12.1)**. Öğrencilerin sunumları karşılaştırılır. Karşılaştırma sonucunda çatışmayı uzlaşmaya dönüştüren davranışlar kaydedilir **(SDB3.2, OB1)**. İletişimde anlayışlı ve barışçıl olmanın önemi üzerinde durulur **(D15.1)**. Sürecin değerlendirilmesi amacıyla açık uçlu maddeler içeren çalışma yaprakları kullanılabilir. Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadeler yer verilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak nezaket ve görgünün insani ilişkilerdeki rolüne ilişkin bir şiir, slogan, özlü söz ya da hikâye yazmaları veya iletişimin önemi-ne dikkat çeken bir afiş hazırlamaları istenebilir **(E2.3, E3.3, E3.5)**.

Öğrencilerin performans görevi olarak seçtikleri ürünü belirtilen sürede tamamlamaları sağlanabilir **(E2.2, D16.3)**.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

GKN.2.1.2

Yaşama hakkı, sağlık hakkı, eşitlik hakkı, seyahat hakkı, eğitim hakkı, dinlenme ve serbest zaman hakkı, din ve vicdan özgürlüğü, düşünce özgürlüğü ile bilim ve sanat özgürlüğünü içeren temel hak ve özgürlüklerimize ilişkin görseller öğretmen tarafından sunulur. Öğrencilerin bir görsel seçmeleri ve bu görselin ne anlattığı hakkında kısa bir konuşma yapmaları istenir **(SDB2.1)**. Temel hak ve özgürlüklerimiz ile ilgili sınıfa getirilen görseller açıklanır. Sosyal bilgiler dersi temel insan hak ve sorumluluklarının önemi konusu ile bağlantı kurulur. Öğrencilere temel hak ve özgürlüklerimizi anlatan bir metin verilir. Metin 5N1K soruları ile incelenerek Türkçe dersi ile ilişki kurulur. Metindeki durumların hangi temel hak ve özgürlüklerimiz ile ilgili olduğunun öğrenciler tarafından tespit edilmesi sağlanır **(OB6)**. Metinde yer alan durumlar üzerinde tartışılarak özgürlüğün anlamı ve kişisel özgürlüklerin sınırlarının başkalarının haklarını ihlal etmeyecek şekilde belirlenmesi gerektiği üzerinde durulur **(E2.1, D11.3)**. İnsan hak ve özgürlüklerinin korunması ve güçlendirilmesi için çalışan İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna (TİHEK), Kamu Denetçiliği Kurumuna, İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarına değinilebilir.

Öğrencilere, günlük yaşamda karşılaşılabilecek hak ihlallerine ilişkin yaş düzeyine uygun örnek olaylar sunulur (örneğin sırada bekleyen bir öğrencinin önüne geçilmesi, izinsiz olarak bir arkadaşının eşyasının alınması veya oyun sırasında bir öğrencinin sürekli oyun dışında bırakılması). Öğrencilerden örnek olaydaki hak ihlalinin belirlenmeleri, bu durumda nasıl davranılmasının uygun olacağını tartışmaları ve hak ihlalinin çözümüne yönelik önerilerini gerekçeleriyle birlikte ifade etmeleri istenir. Her grup, hak arama esnasında nezaketin etkin olarak kullanılıp kullanılmaması bakımından değerlendirir **(SDB2.2)**.

Öğrenciler gruplara ayrılarak her gruptan hakkının ihlal edildiği bir olayı canlandırması istenir. İlk olarak gerçekte nasıl yaşandıysa o şekilde canlandırmaları vurgulanır **(D1.1)**. Sonra "Nezaketle davranılsaydı nasıl olurdu?" sorusuna göre olayı yeniden canlandırmaları istenir. İzleyici öğrencilerden iki durum arasındaki farkları gözlemlenmeleri sağlanır.

Öğrencilerden olayların canlandırılmasından sonra sırası ile önce kendi yaşadıkları olayı öz değerlendirme ölçeği ile ardından bir arkadaşının yaşadığı olayı akran değerlendirme ölçeği ile nezakete uygunluğu bakımından değerlendirmeleri istenir.

Öğrencilerin deneyim paylaşımı yapabilmeleri için beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden sınıfta, okulda ve günlük hayatta sahip olunan hak ve özgürlüklerden oluşan birer liste hazırlamaları istenir **(E2.2, E3.3)**. Bu listelerin sınıf panosunda sergilenmesi sağlanır. Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadelere yer verilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak belirlenen süre boyunca okulda, evde, parkta, otobüste ya da sosyal medyada kişilerin haklarını savunurken kullandıkları üsluba dikkat etmeleri, nezaket ve görgü kurallarına uygun davranıp davranmadıklarını gözlemleyip günlük oluşturmaları istenebilir. Hazırlanan günlükler dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden doğru ve nezaketli bir iletişimi anlatan bir kamu spotu hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan bu içerikler sınıfta izlenerek değerlendirilebilir.

Destekleme

Öğrencilerden gereksinim duyduklarında ya da sorunlar karşısında başvuru yapabilecekleri kurumların genel ağ adreslerini incelemeleri, bu konuda elde edilen bilgileri not etmeleri, notları bir oyuna dönüştürerek sınıfta oynamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: DOĞAYA SAYGI YAŞAMA NEZAKET

Bu temada öğrencilerin doğayla ilişkilerinde görgü kuralları ve nezaketin nasıl bir yer tuttuğunu fark etmeleri; doğanın ortak yaşam alanı olduğu bilinciyle, çevreyi koruma ve temiz tutma sorumluluğunun aynı zamanda bir nezaket göstergesi olduğunu kavramaları amaçlanmaktadır.

Öğrencilerin çevre bilincinin yalnızca bilgiyle değil tutum ve davranışlarla da geliştiğini görmeleri, doğaya zarar vermeyen aksine onu koruyan bireyler olmanın yaşamın her alanında nezaketli bir duruşu yansıttığını yorumlamaları amaçlanmaktadır. Bu süreçte doğaya saygının aslında yaşama saygı olduğu anlayışının içselleştirilmesi hedeflenmektedir.

DERS SAATİ

22

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL

KB2.3. Özetleme, KB2.14. Yorumlama

BECERİLER

EĞİLMİLER

E2.2. Sorumluluk, E3.3. Yaratıcılık, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI

BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D5. Duyarlılık, D7. Estetik, D9. Merhamet, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

Fen Bilimleri, Matematik, Görsel Sanatlar, Türkçe

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

KB2.10. Çıkarım yapma, KB3.1. Karar Verme, KB3.3. Eleştirel Düşünme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.2.2.1. İnsanın doğayla etkileşimi sırasında görgü kuralları ve nezakete uygun davranmasının sonuçlarını özetleyebilme

- İnsanın doğayla etkileşimi sırasında görgü kuralları ve nezakete uygun davranmasının sonuçları ile ilgili çözümleme yapar.
- İnsanın doğayla etkileşimi sırasında görgü kuralları ve nezakete uygun davranmasının sonuçları ile ilgili sınıflandırma yapar.
- İnsanın doğayla etkileşimi sırasında görgü kuralları ve nezakete uygun davranmasının sonuçlarını kendi cümleleri ile aktarır.

GKN.2.2.2. Çevre bilincinin oluşmasında görgü kuralları ve nezaketin rolünü yorumlayabilme

- Çevre bilincinin oluşmasında görgü kuralları ve nezaketin rolünü inceler.
- Çevre bilincinin oluşmasında görgü kuralları ve nezaketin rolüne ilişkin örnekleri bağlamdan kopmadan dönüştürür.
- Çevre bilincinin oluşmasında görgü kuralları ve nezaketin rolünü yeniden ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Doğanın Ortak Kullanımında Nezaket ve Görgünün Yeri
Çevre Bilincinin Oluşmasında Nezaket ve Görgünün Rolü

Anahtar Kavramlar

çevre bilinci, doğa, doğal denge, duyarlılık, ekolojik farkındalık, hayvan hakları, insan-doğa ilişkisi, ortak yaşam alanı, sürdürülebilirlik, temizlik, toplumsal sorumluluk

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları; açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, zihin haritası, çalışma yaprağı, sözcük ilişkilendirme, kontrol listesi, performans görevi, gözlem formu, dereceli puanlama anahtarı, grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden çevrelerini bilinçlendirmek amacıyla farklı sorumluluk çalışmaları yapmaları ve bu çalışmalarda poster, kısa film, el broşürü, sunum, dijital içerikler vb. hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan ürünler; kontrol listesi, gözlem formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, bütüncül dereceli puanlama anahtarı gibi araçlarla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin doğa, ortak yaşam alanı, insan-doğa ilişkisi, çevre bilinci, temizlik, duyarlılık, doğal denge, sürdürülebilirlik, hayvan hakları, ekolojik farkındalık ve toplumsal sorumluluk kavramlarına ait temel bilgilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden doğa kavramı ile çağrışım yapan kelimeleri listelemeleri istenebilir. Tema ile ilgili konular (insan-doğa ilişkisi, sürdürülebilirlik vb.) ile temaya ait değerler arasındaki ilişkiye yönelik öğrencilere "Doğa ile nezaket kavramları nasıl ilişkilendirilebilir?", "Doğadaki denge denilince ne anlıyorsunuz?", "Doğada neleri birlikte kullanıyoruz?", "Doğaya karşı nazik olmak ne demektir?" soruları yöneltilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden insan-doğa ilişkisine yönelik örnekler vermeleri istenebilir. Öğrencilere, doğayı koruyan bir yaşam sürmek ve nezaketli birey olmak konusunda neler düşündükleri sorulabilir. Öğrencilerden yakın çevrelerinde gözlemledikleri insan-doğa ilişkisine örnekler vermeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

GKN.2.2.1

Öğretmen, sınıfa getirdiği haber metinleri üzerinden doğaya saygı ve nezaket gösterilmediğinde neler olabileceği konusunda birlikte çıkarım yapacaklarını belirtir (**D14.3, KB2.10**). Öğrencilere öncelikle haber metnindeki görsellerin neyi ifade ettiği sorularak görsel sanatlar dersi ile ilişki kurulur (**OB4**). Bu süreçte altı şapkalı düşünme tekniği uygulanabilir. Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup haberleri değerlendirir ve sunar (**SDB2.1, SDB2.2, D16.3, KB3.3**). İncelenen haber metinlerine dayalı sorular aracılığıyla öğrencilerde insan-doğa ilişkisine yönelik farkındalık oluşturulur. Öğrencilerden sunulan metinlerdeki durumları görgü ve nezakete uygun davranışların doğaya etkileri ve görgü ve nezakete uygun olmayan davranışların doğaya etkileri şeklinde gruplandırmaları beklenir (**KB3.1**).

Doğanın bir dengesinin olduğu, bu denge içerisinde her canlının bir rolü olduğu örnekler üzerinden açıklanır. Doğal dengenin korunması için insanların nelere dikkat etmesi gerektiği üzerine tartışma ortamı oluşturulur. Öğrencilere insan ve doğa ilişkisini açıklarken temizlik ve duyarlılık değerleri temel alınarak çevreyi temiz tutma, doğayı ve canlıları koruma, ağaç sevgisi gibi insanın doğaya olumlu etkilerine değinilir. Doğayı ve canlıları korumanın önemi vurgulanır (**D5.2, D9.3, D18.2**). Bu süreçte öğrencilerin Okul Dışı Öğrenme Platformu'nu (okuldisiogrenme.eba.gov.tr) ziyaret ederek "Okul Dışı Öğrenme Ortamlarını Keşfet" sayfasındaki harita üzerinde belirledikleri ili seçimleri, bu ildeki müzeleri tanıtan sayfaları incelemeleri sağlanır. İnsan doğa ilişkisini tartışmak üzere Ege Üniv. Tabiat Tarihi Müzesi ziyaret edilebilir.

Öğrencilerden "Doğada bir gün" veya "Bir hayvanın gözünden doğaya karşı nazik davranan insanlar" temalı hikâyeler yazmaları istenerek Türkçe dersi ile ilişki kurulur. Bu noktada serbest yazma, kavram havuzundan seçerek yazma ya da hikâye tamamlama teknikleri uygulanabilir (**E3.3**). Dijital öykü oluşturma araçlarının da kullanılabileceği belirtilir (**SDB2.1, OB2**).

Performans görevi olarak öğrencilerden derste yazdıkları hikâyeye uygun kapak tasarımı yaparken doğadaki estetik unsurları (renk, desen, uyum) fark etmeleri ve tanıtıcı yazı yazmaları istenebilir (**E3.3, D7.3**). Hazırlanan kitap kapakları ve tanıtım yazıları bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

GKN.2.2.2

Öğrencilere "Kaç kişi yerdeki çöpü kaldırıyor?," "Kaç kişi geri dönüşüme katkıda bulunuyor?" vb. soruları içeren basit bir anket sunulur. Anket sonucu sütun grafiği ya da pasta grafiğine dökülür. Matematik dersi veriye dayalı karar verme konusu ile bağlantı ile kurulur. Öğrencilerden "Sizce bu veriler bize ne söylüyor?" sorusu ile grafiği yorumlamaları istenir (**OB7**). Grafik dijital ortamda da hazırlanabilir. Öğrencilerin nezaketli ve görgü kurallarına uygun davranışların çevreyle ilişkisini fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerin öz değerlendirme ölçekleri ile öz yansıtma yapmaları sağlanır (**SDB1.3, OB2**).

Ülkemizde uygulanan kaynakların verimli kullanımı ve geri dönüşümü ile ilgili Sıfır Atık projesine değinilerek fen bilimleri dersi ile ilişki kurulur. Sıfır Atık projesinin uygulanmasında kullanılan 5D (Düşün, Daha Az Tüket, Değerlendir, Değiştir, Dönüştür) yaklaşımının temel aşamalarından da söz edilebilir.

Öğrencilere “Çevreye zarar veren, nezaket ve görgü kurallarına uygun olmayan davranışlar neden hâlâ devam ediyor?” sorusu yöneltilebilir ve öğrencilerden bu aşamada bireysel cevaplarını oluşturmaları istenir **(E3.10)**. Öğrencilerden tespit edilen nedenlerden yola çıkarak bu probleme bir çözüm önerisi geliştirmeleri beklenir. Bu aşamada birden fazla çözüm önerisi farklı kriterlere göre puanlanır (etkililik, maliyet, uygulanabilirlik vb.) **(E3.3)**. En iyi çözüm önerisi geliştirilmeye çalışılır. Öğrencilerin kaynaklara sahip çıkmanın, kaynakları bilinçli ve sürdürülebilir bir şekilde kullanmanın önemini fark etmeleri sağlanır **(D19.3, OB8)**.

Bilgiyi somut ürüne dönüştürme, iş birliği yapma, empati kurma, çevre duyarlılığı geliştirme, çevreye karşı nazik davranışları kalıcı hâle getirme amaçlarıyla öğrencilerden çevre ve nezaket temalı bir mikro proje geliştirmeleri istenir **(OB8)**. Bunun için öğrencilerin gruplara ayrılmalrı ve iş birlikli çalışmaları sağlanabilir **(SDB2.2)**. Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadelerle yer verilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin çevresini bilinçlendirmek için farklı sorumluluk çalışmaları yapmaları sağlanabilir **(E2.2, SDB2.3, SDB3.3, D5.2)**. Bu çalışmalarda poster, kısa film, el broşürü, sunum, dijital içerikler vb. hazırlanabilir **(E3.3, OB2)**. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

21 Mart Uluslararası Ormancılık Günü, 22 Mart Dünya Su Günü, 30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü, 4 Ekim Hayvanları Koruma Günü vb. çevre bilincine dikkat çeken özel günler ile ilgili araştırma ödevi verilebilir. İnsanlarda doğaya karşı nezaketi oluşturabilmek için bu özel günler gibi bir gün tasarlaması istenebilir.

Destekleme

21 Mart Uluslararası Ormancılık Günü, 22 Mart Dünya Su Günü, 30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü, 4 Ekim Hayvanları Koruma Günü vb. çevre bilincine dikkat çeken özel günler ile ilgili EBA'dan veya MEB onaylı dijital kaynaklardan animasyon, kamu spotu vb. içerikler izlemeleri sağlanabilir. Çevreye nazik olmanın önemi ile ilgili sloganlar hazırlaması istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3.TEMA: DİJİTAL DÜNYADA GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET

Bu temada öğrencilerin dijital ortamlarda karşılaşabilecekleri risklere karşı bilinç kazanmaları, kişisel veriler ve çevrim içi ortamlarda mahremiyet hakkında bilgi edinmeleri; dijital iletişimde saygılı, nazik ve etik kurallara uygun davranmanın bireysel ve toplumsal yaşama etkileri üzerine düşünceleri amaçlanmaktadır.

Öğrencilerin sosyal medyada, mesajlaşmalarda ve diğer dijital platformlarda kullanılan dilin ve tutumun insan ilişkilerini nasıl etkilediğini fark etmeleri sanal ortamda da gerçek yaşamda olduğu gibi görgü kurallarına ve nezakete uymanın önemini kavramaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ

22

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL

KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14.Yorumlama

BECERİLER**EĞİTİMLER**

E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI**BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D8. Mahremiyet, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI**İLİŞKİLER**

Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım, Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI**İLİŞKİLER**

KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.2.3.1. Dijital ortamlarda kişisel bilgilerin gizliliği ile ilgili bilgi toplama- bilme

- Dijital ortamlarda kişisel bilgilerin gizliliği ile ilgili bilgilere ulaşmak için kul-
lanacağı araçları belirler.
- Belirlediği aracı kullanarak dijital ortamlarda kişisel bilgilerin gizliliği ile il-
gili bilgileri bulur.
- Dijital ortamlarda kişisel bilgilerin gizliliği ile ilgili ulaşılan bilgileri doğrular.
- Dijital ortamlarda kişisel bilgilerin gizliliği ile ilgili ulaşılan bilgileri kaydeder.

GKN.2.3.2. Dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük hayata et- kilerini yorumlayabilme

- Dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük hayata etkilerini ince-
ler.
- Dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük hayata etkilerine ilişkin
örnekleri bağlamdan kopmadan dönüştürür.
- Kendi ifadeleriyle dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük haya-
ta etkilerini anlamı değiştirmeyecek bir şekilde yeniden ifade eder.

Dijital Ortamlarda Kişisel Bilgilerin Gizliliği

Dijital İletişimde Etik ve Nazik Davranmanın Günlük Hayata Etkileri

dijital dünyada iletişim, etik, kişisel veriler

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Anahtar Kavramlar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları; açık uçlu sorulardan oluşan çalışma
yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, tartışma, çalışma yaprağı, zihin
haritası, çevrimiçi araştırma, bilgi kartları, drama, beyin fırtınası, istasyon,
örnek olay, kavram haritası, soru-cevap, eğitsel oyun, grup çalışması,
kontrol listesi, performans görevi, gözlem formu, dereceli puanlama
anahtarı, grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak
değerlendirilebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden gruplar hâlinde "Dijitalde Nezaketli
Olma Rehberi" hazırlamaları istenebilir.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu,
akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin dijital iletişim araçları, saygı, sınırlar, suç, paylaşma, uyum,
hak, sorumluluk, empati, mahremiyet kavramlarına ait temel bilgilere sahip
olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Bir konuda genel ağda bilgi ararken hangi araçları kullanıyorsu-
nuz?", "Sizce bunların hepsi güvenli mi?", "Dijital hayatta nazik olmak bize ne
kazandırır?" gibi açık uçlu sorular yöneltilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere kişisel bilgilerini nasıl korudukları sorulabilir. Öğrencilerden
günlük hayattaki nezaket davranışlarının dijital dünyadaki karşılığının ne ol-
duğunu söylemeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

GKN.2.3.1

Öğrencilerin EBA'daki içerikleri veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynakları inceleyerek bunlar arasından dijital ortamlarda kişisel bilgilerin gizliliği ile ilgili bilgi toplamada kullanabileceği kaynakları belirlemeleri sağlanır. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi bilişim etiği kural ve ilkeleri konusu ile bağlantı kurulur. Bu süreçte EBA'dan veya MEB onaylı dijital kaynaklardan faydalanılabileceği belirtilir. Öğrencilere dijital güvenlik kavramlarının hayatımızdaki yeri kısa bir video ya da infografik pano üzerinden gösterilir **(SDB1.2, OB1, OB2, OB4)**.

Tahtaya çeşitli araçlar, uygulamalar, logolar yazılır ya da akıllı tahta aracılığı ile tahtaya yansıtılır. Öğrencilerden bu araçları inceleyerek şu üç kategoriye ayırmaları istenir: Güvenle kullanım, bilgiye ulaşmak için kullanım ama dikkatli olmalıyım, bilgi aramak için uygun değil **(OB2)**. Okulun bilişim atölyesinde ya da akıllı tahta üzerinden öğrenciye seçtiği dijital aracı kullanarak "Güçlü şifre nasıl oluşturulur?", "Kişisel bilgilerin korunması neden önemlidir?", "Siber zorbalıkla karşılaşınca ne yapmalıyız?", "Bir web sitesinin güvenli olup olmadığını nasıl anlarız?" sorularından birini araştırma görevi verilir. Öğrencilerin yaptığı araştırmalarda; kişisel verilerin (T.C. kimlik numarası, doğum tarihi, doğum yeri, seri numarası gibi kimlik bilgileri, fotoğraf, telefon numarası, okul bilgisi, şifreler, sağlık bilgileri, imza, adres, ebeveyn bilgileri vb.) paylaşılmamasının sadece bir kural değil, aynı zamanda kişisel güvenlik ve aile mahremiyeti açısından hayati bir zorunluluk olduğu vurgulanmalıdır. Mahremiyete saygı göstermenin bireyin hak ve özgürlüklerine saygı duymanın bir gereği olduğunu fark etmelerine yönelik örnek olay incelemeleri sağlanır **(DB.2)**. Öğrencilere, tanımadıkları kişilerden gelen mesajlar, şüpheli bağlantılar veya kişisel bilgi talepleriyle karşılaştıklarında bu talepleri yanıtlamamaları; durumu ebeveyn, öğretmen veya güvenilir bir yetişkinle paylaşmaları ve gerektiğinde ilgili kurumların güvenli başvuru kanallarından destek alınabileceği açıklanır. Öğrenciler, güvenli ve güvenli olmayan dijital davranışlara ilişkin örnek durumları inceleyerek hangi bilgilerin paylaşılabilirliğini, hangilerinin paylaşılmaması gerektiğini gerekçeleriyle birlikte değerlendirir. Ders içeriklerinde bu verilerin neden paylaşılmaması gerektiğine dair somut risk senaryolarına yer verilerek konunun hassasiyeti korunmalıdır. Öğrenciden araştırma sonuçları ile ilgili bir bilgi kartı hazırlaması ve bilgi kartına seçtiği soruyu, hangi araçla araştırdığını ve ne öğrendiğini yazması istenir **(E2.2, D1.1, D14.1, OB2)**. Dijital güvenlik ve mahremiyet konularında öğrencilerin işlevsel çözümler geliştirmeleri amacıyla sınıf içerisinde; "Duvar Yazısı İstasyonu", "Örnek Olay/Senaryo İstasyonu" ve "Görsel Tasarım/Afiş İstasyonu" kurulur. Her gruptaki öğrenciler; güçlü şifre oluşturma, siber zorbalıkla baş etme ve kişisel verilerin korunması gibi konuları bu istasyonlarda sırayla ele alarak kendinden önceki grubun başlattığı çalışmaya katkı sağlar ve süreci tamamlar **(SDB3.3, D16.1)**. Üretilen çalışmalar; dijital güvenlik ve mahremiyet konularında özgün ve işlevsel çözümler geliştirme, dili akıcı ve etkin kullanma, kişisel verilerin gizliliğine ilişkin kavramları doğru ele alma, bilgileri düzenli biçimde kaydetme ve sunma ölçütlerine göre değerlendirilebilir.

Dijital ortamlarda güvenlik ile ilgili bir dizi doğru ve yanlış ifade sunulur, öğrencilerden seçtikleri ifadenin doğru olup olmadığını gerekçeleriyle açıklamaları beklenir. Ulaşılan bilgilerin doğru olup olmadığı öğretmen rehberliğinde doğrulanır **(SDB1.3)**. Ulaşılan kararlar not edilir. Öğrencilerin daha önce hazırladıkları bilgi kartlarından bilgi ağacı hazırlanabilir.

GKN.2.3.2

EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklar üzerinden dijital iletişim-de görgü ve nezakete uygun davranmanın günlük hayatımıza etkileri ile ilgili bilgi edinmeleri sağlanır **(OB1, OB4, OB5)**. Süreçte uygun olan dijital içeriklere de yer verilebilir **(OB2)**. "Bugüne kadar dijital ortamda karşılaştığınız en nazik davranış neydi?", "İnternetteyken sizi üzen şeyler nelerdir?" veya "Bugün çevrimiçi topluluğunuzdaki birine nasıl yardım ettiniz? gibi sorularla küçük grup tartışması yapılarak öğrenci görüşleri alınır.

Öğrenciler, günlük hayatlarında çevrim içi olarak yaşadıkları olumlu ya da olumsuz iletişim örneklerini paylaşmaları için teşvik edilir. Eğitsel oyun oynatılabilir. Öğrencilere üzerlerinde dijital ortamda sık kullanılan kısa ifadeler ve resimlerin olduğu kâğıtlar verilir. Her öğrencinin bu ifadelerden birini elinde tutarak sınıf içinde biriyle yüz yüze konuşmaya çalışması ve sadece elindeki ifadeyi söylemesi istenebilir **(E2.1, E2.5, OB2)**.

Oyun sonrası "Kendinizi nasıl hissettiniz?", "Yalnızca bu ifadeyle iletişim kurmak yeterli miydi?", "Yüz yüze olunca mesajlar değişiyor mu?" soruları sorularak öğrencilerin yüz yüze iletişim ile dijital iletişim arasındaki iletişim farklarını fark etmesi sağlanır **(KB2.7)**.

Dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük hayata etkileriyle ilgili olarak öğrencilerden dijital ortamda karşılaştıkları nazik ya da kaba bir davranışı resim, emoji veya kısa bir yazıyla anlatmaları istenerek görsel sanatlar dersi ile ilişki kurulur. Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadeler yer verilir.

Performans görevi olarak sınıf gruplara bölünerek "Dijitalde Nezaketli Olma Rehberi" hazırlamaları istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden dijital ortamda nezaket içeren bir örnek olaydan yola çıkarak resimli bilgi kartları hazırlamaları istenebilir.

Dijital iletişimde etik ve nazik davranmanın günlük hayata etkileri ile ilgili yaşıtıyla ve farklı bir branş öğretmeniyle röportaj hazırlaması istenebilir.

Destekleme

Dijital ortamlardaki davranışlar ile ilgili bir liste hazırlanabilir. Öğrenciden olumlu gördüğü davranışların yanına artı, olumsuz gördüğü davranışın yanına eksi koyması istenebilir.

Öğrenciye her hafta dijital ortamda bir nezaket eylemi gerçekleştireceği dijital nezaket takvimi oluşturma görevi verilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE GÖRGÜ KURALLARI VE NEZAKET

Bu temada öğrencilerin farklı kültürlerdeki görgü kuralları ve nezaket anlayışlarını tanımaları ve karşılaştırmaları; çeşitli toplumlarda selamlaşma, misafirlik, iletişim kuralları gibi konularda farklılıklar olabileceğini fark ederek kültürel çeşitliliğe saygı duymaları amaçlanmaktadır.

Ayrıca farklı kültürlerde görgü kuralları ve nezakete uygun davranmanın insanlar arası anlayış ve barışa nasıl katkı sağladığını tartışmaları, öğrencilerin çok kültürlü ortamlarda saygılı ve duyarlı bireyler olarak yer almaları hedeflenmektedir.

DERS SAATİ	16
ALAN BECERİLERİ	-
KAVRAMSAL BECERİLER	KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.18. Tartışma
EĞİLİMLER	E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.10. Eleştirel Bakma
PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER	
Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri	SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme
Değerler	D5. Duyarlılık, D11. Özgürlük, D14. Saygı
Okuryazarlık Becerileri	OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı
DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER	Sosyal Bilgiler, Görsel Sanatlar
BECERİLER ARASI İLİŞKİLER	KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

GKN.2.4.1. Farklı kültürlerle ait görgü kuralları ve nezakete ilişkin bilgi toplayabilme

- Farklı kültürlerle ait görgü kuralları ve nezakete ilişkin bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- Belirlediği aracı kullanarak farklı kültürlerle ait görgü kuralları ve nezakete ilişkin bilgileri bulur.
- Farklı kültürlerle ait görgü kuralları ve nezakete ilişkin ulaşılan bilgileri doğrular.
- Farklı kültürlerle ait görgü kuralları ve nezakete ilişkin ulaşılan bilgileri kaydeder.

GKN.2.4.2. Farklı kültürlerde görgü kuralları ve nezakete uygun davranmanın hayata etkisini tartışabilme

- Farklı kültürlerde görgü kuralları ve nezakete uygun davranmanın hayata etkisiyle ilgili mantıksal temellendirme yapar.
- Farklı kültürlerde görgü kuralları ve nezakete uygun davranmanın hayata etkisiyle ilgili mantıksal çelişkileri ve/veya tutarsızlıkları tespit eder.
- Farklı kültürlerde görgü kuralları ve nezakete uygun davranmanın hayata etkisiyle ilgili fikirleri çürütür veya kabul eder.

Farklı Kültürlere Ait Görgü Kuralları ve Nezaket

açık fikirlilik, konuşma adabı, kültürel etkileşim, misafirperverlik

Bu temadaki öğrenme çıktıları; açık uçlu sorulardan oluşan çalışma yaprağı, kısa cevaplı sorulardan oluşan test, tartışma, çalışma yaprağı, grup çalışmaları, kültür kartı oluşturma, kontrol listesi, performans görevi, gözlem formu, dereceli puanlama anahtarı, sunum, grup değerlendirme formu ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden seçtiği ülkeye dair öğrendiği görgü kuralları ve nezaket davranışlarıyla ilgili infografik hazırlaması istenebilir. Her öğrencinin seçtiği ülkeye dair öğrendiği üç nezaket davranışını, kendi cümleleriyle "Kültür Kılavuzu" panosu oluşturarak sunması istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin kendi kültürlerindeki temel görgü kuralları ve nezaket biçimleri hakkında bilgi sahibi olduğu; selamlaşma, misafirlik, iletişim gibi konularda günlük yaşam deneyimine sahip oldukları; saygı ve empati kavramlarının temel anlamlarını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Bir ülkenin nezaket anlayışını öğrenmek için hangi yolları kullanırdınız?", "Başka bir ülkeye giderseniz orada nazik davranmak için nelere dikkat edersiniz?", "Farklı kültürlerdeki görgü kurallarını bilmeden davranmak ne gibi sorunlara yol açar?" soruları sorulabilir.

Küçük grup tartışmaları ile öğrencilerin başka kültürlerle ilgili gözlem veya deneyimlerini paylaşmaları sağlanabilir. Daha önce farklı kültürlerle karşılaşan öğrencilerin yaşadıkları durumları anlatmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere “farklı kültür” ve “nezaket” kavramlarının çağrıştırdığı kelimeler sorulabilir.
Başka kültürlerde gördükleri veya duydukları görgü kurallarına örnekler vermeleri istenebilir.

Öğrenme- Öğretme Uygulamaları

GKN.2.4.1.

Öğrencilerin EBA'dan veya MEB onaylı yazılı, görsel ve dijital kaynaklardan farklı ülkeleri inceleyerek bunlar arasından selamlaşma, sofrada adabı gibi konularla ilgili bilgi toplamada kullanabileceği kaynakları belirlemeleri istenir (**OB1, OB2, OB4, OB5**). Öğrencilere çeşitli bilgi edinme araçları (kitap, internet makalesi, aile büyükleriyle görüşme, belgesel izleme, müze ziyareti, röportaj vb.) içeren bir liste verilir. Her öğrenciden bu araçlardan en etkili bulduğunu seçmesi ve nedenini açıklayan kısa bir sunum yapması istenebilir (**E1.6**).

Sosyal bilgiler dersi kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisi konusu ile bağlantı kurulur. Farklı kültürlerde görgü kuralları ve nezakete uymanın neden önemli olduğunu tespit etmek için beyin fırtınası vb. teknikler kullanılabilir (**SDB2.1, D5.1**). Bu süreçte ülkemizin nezaket ve görgü kurallarına değinilir.

Öğrencilerden bireysel ya da gruplar halinde bir ülke (Örneğin; Türkistan, Balkan ülkeleri, Azerbaycan, Japonya, Nijerya, Fransa, Suudi Arabistan, Fas vb.) seçmeleri istenir. Bir belgesel ya da genel ağ adresi üzerinden seçtikleri ülkenin selamlaşma, misafir karşılama, sofrada adabı, hediyeleşme gibi konularıyla ilgili bilgi toplamaları beklenir (**SDB2.3**). Bilgileri “Kültür Kartı” adlı şablona işlemeleri sağlanır. Öğrenciler edindikleri bilgileri sınıfta paylaşır. Farklı ülkelere ait görgü kuralları ve nezaket unsurları arasındaki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırırlar (**KB2.7**). Bireyin ülkesini ve diğer ülkeleri tanıırken saygılı olmanın önemi vurgulanır (**OB1, D14.1**). Öğrencilerden buldukları bilgileri farklı kaynaklardan kontrol etmeleri istenir. Öğretmen rehberliğinde “Kaynaklar aynı bilgiyi mi veriyor?”, “Kaynakların yayın yeri/güvenilirliği nedir?” soruları sorularak doğrulama yapılabilir (**E3.10**).

Öğrencilerin doğruladıkları bilgiyi işaretleyerek yeniden yazmaları istenir. Öğrencilerin araştırma sonucunu görsel/afiş/poster olarak sunmaları sağlanarak görsel sanatlar dersi ile ilişki kurulur (**E3.3, OB1, OB4, D14.1**).

Performans görevi olarak öğrencilerden seçtiği ülkeye dair öğrendiği görgü kuralları ve nezaket davranışlarıyla ilgili infografik hazırlaması istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

GKN.2.4.2

EBA'dan veya MEB onaylı yazılı ve görsel kaynaklardan farklı kültürlerdeki görgü kuralları ve nezaket davranışları incelenir (**OB1, OB4**). Bu süreçte EBA veya MEB onaylı dijital kaynaklara da başvurulabilir (**OB2**). Tartışma yöntemi aracılığıyla öğrencilerden inceledikleri kaynaklardan yola çıkarak farklı kültürlerde görgü kuralları ve nezakete uygun davranmanın hayata etkilerini gerekçeleriyle ortaya koymaları istenir (**SDB3.3**). Tartışma sürecinde ortaya çıkan farklı görüşler ve tutarsızlıklar öğrenciler tarafından tespit edilerek tahtaya listelenir (**KB2.5**).

Tespit edilen farklı görüş ve tutarsızlıklara ilişkin sınıf değerlendirmesi yapılarak kabul edilen veya kabul edilmeyen görüşler gerekçeleriyle kişisel haklara saygı ve özgürlük çerçevesinde yazılı ya da sözlü olarak öğrenciler tarafından ifade edilir (**E3.3, E3.4, E3.5, SDB3.3, D11.3**). Sürecin değerlendirilmesi amacıyla kısa veya uzun cevaplı maddeler içeren çalışma yapıları kullanılabilir.

Öğrencilere farklı ülkelerin nezaket ve görgü kurallarından "Fas'ta naneli çay ikramı misafirperverliğin önemli bir göstergesidir. Japonya'da ise misafire özenle hazırlanmış ikramlar sunulur ve ev sahibi nazik davranışlara dikkat eder." gibi örnekler verilir. Gruplar verilen örneklerdeki davranışların sosyal etkilerini neden-sonuç zinciri ile gösterir. "Ardından "Türkiye'de misafir nasıl karşılanır?" sorusu üzerine konuşulur (**E3.10, SDB2.2**).

Öğrencilere farklı ülkelere ait davranış örnekleri sunulur. Tartışma yöntemiyle öğrencilerin bu davranış örneklerinin nezakete uygun olup olmadığını tespit etmesi sağlanır. Farklı ortamlarda empatinin önemi sorgulanır (**E2.1, E3.5**). Tartışma sürecinde ortaya çıkan farklı görüşler ve tutarsızlıklar öğrenciler tarafından tespit edilerek tahtaya listelenir (**KB2.5**). Öğrencilere "Nezaket evrenseldir.", "Her toplumda saygı göstermek aynı anlama gelir.", "Bir davranış bazı kültürlerde olumlu, bazılarında olumsuz olabilir." önermeleri verilir. Her gruptan bu önermeyi çürütmeleri ya da savunmaları istenir. Öğrencilerin kültürel örnekler, yaşamdan olaylar ve gerekçelerle fikirlerini sunmaları sağlanır. Tespit edilen farklı görüş ve tutarsızlıklara ilişkin sınıf değerlendirmesi yapılarak kabul edilen veya kabul edilmeyen görüşler gerekçeleriyle kişisel haklara saygı ve özgürlük çerçevesinde yazılı ya da sözlü olarak öğrenciler tarafından ifade edilir (**E3.3, E3.4, E3.5, SDB3.3, D11.3**). Öğrencilerin söz varlığını geliştirecek, görgü kuralları ve nezaketle ilgili dilimizin zenginliklerini yansıtan atasözü, deyim vb. ifadeler yer verilir.

Performans görevi olarak her öğrencinin seçtiği ülkeye dair öğrendiği üç nezaket davranışını, kendi cümleleriyle "Kültür Kılavuzu" panosu oluşturarak sunması istenebilir.

Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, ekran değerlendirme formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden farklı ülkelerin görgü kuralları ve nezaket biçimlerini gösteren dijital içerikler hazırlamaları istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerden "Kültür Kartı" çalışması ile seçtiği ülkenin selamlaşma, misafirlik, sofrada adabı ve hediyeleşme geleneklerini tanıtan kartlar hazırlamaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

